

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Španělská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na
oblast „Alternativní energie“

Vedoucí práce: PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

Autor práce: Tereza Rojíková

Studijní obor: Španělský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod (SJEMO)

Ročník: 4.

2011

PROHLÁŠENÍ:

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedením ustanovením zákona č. 111/1998 Sb zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledků obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice 29. dubna 2011

.....

PODĚKOVÁNÍ :

Ráda bych zde poděkovala PhDr. Janě Peškové, Ph.D. a PhDr. Janu Radimskému, Ph.D. za jejich hodnotné rady a odborné vedení mé práce.

ANOTACE:

Tématem bakalářské práce je analýza španělské a české terminologie v legislativních textech zaměřených na oblast „Alternativní energie“. Za svůj hlavní cíl považuji vytvoření terminologické databáze jednotlivých kolokací a na jejím základě posoudit správnost a kvalitu českých překladů.

První teoretická část je věnována korpusové lingvistice. Zabývám se zde vysvětlením této disciplíny a vymezením několika dalších důležitých pojmů, se kterými budu pracovat.

V druhé části o paralelním korpusu zaměřeném na oblast alternativní energie nejdříve stručně nastiňuji samotné téma alternativní energie, zabývám se databází EUR-Lex, ze které jsem čerpala legislativní texty, popisuji přípravu korpusu a práci s programem ParaConc.

Poslední třetí část je čistě praktická. Analyzuji zde překlady a věnuji se hodnocení jejich správnosti v porovnání s validovanou terminologií týkající se EU v databázi IATE, popřípadě užitím španělsko-českých slovníků.

Bakalářská práce je v příloze doplněna o španělsko-český slovník použitých termínů a kolokací.

SYNOPSIS:

The subject of my bachelor's study is an analysis of Spanish and Czech terminology in European legislative texts from the domain "Other sources of energy". My main goal was to create a terminological database of individual collocations, based on which the correctness and quality of Czech translations could be judged.

The opening theoretical segment is dedicated to corpus linguistics. The discipline is explained and defined by a number of important terms, which I will be working with.

The second segment on the parallel corpus focused on the subject of alternative energy primarily outlines the subject of alternative energy as a whole, deals with the EUR-Lex database from which I've drawn the legislative texts, describes the corpus development and my work with the ParaConc program.

The third and last segment is strictly practical. The translations are analyzed and their correctness is judged in comparison with the validated terminology concerning the EU in the IATE database, in some cases with the assistance of Spanish-Czech dictionaries.

A Spanish-Czech dictionary of the applied terms and collocations can be found in the attachment.

OBSAH:

POUŽITÉ ZKRATKY	8
ÚVOD.....	9
1 KORPUSOVÁ LINGVISTIKA.....	11
1.1. Korpusová lingvistika.....	11
1.1.1 Korpus.....	11
1.2. 1 Typy korpusů.....	12
1.2. 2 Paralelní korpus.....	13
1.2. 3 Velikost korpusu.....	13
1.3. Kolokace.....	14
1.4 Lemma.....	14
1.5 Lexém.....	14
1.6 Souvýskyt.....	15
1.7 Termín.....	15
1.8 Klíčové slovo.....	15
1.9 Sémantické pole.....	16
2. PARALELNÍ KORPUS ZAMĚŘENÝ NA OBLAST ALTERNATIVNÍ ENERGIE.....	17
2.1. Alternativní energie.....	17
2.1.1 Alternativní energie a Evropská unie.....	18
2.2 EUR-Lex.....	18
2.3 Sběr materiálu.....	19
2.4 Příprava textů k vytvoření paralelního korpusu.....	24
2.5. Para Conc.....	25
2.6 Výběr klíčových termínů a vyhledání příslušných kolokací.....	25
3. ANALÝZA PŘEKLADŮ.....	27
3.1 Kolokace z oblasti alternativní energie	27
3.2 Struktura kolokací	27
3.3 Překlad.....	32
3.3.1 Databáze IATE.....	32
3.3.2 Počty překladů	33
3.3.3 Porovnané kolokace se správným překladem	33

3. 3. 4 Správné překlady	36
3. 3. 5 Nesprávné překlady.....	49
3. 3. 6 Shrnutí	56
ZÁVĚR.....	57
RESUMEN (español).....	59
BIBLIOGRAFIE.....	61
TABULKY A GRAFY	63
PŘÍLOHA.....	65

POUŽITÉ ZKRATKY:

adj.	<i>adjetivo</i> (přídavné jméno)
conj.	<i>conjunción</i> (spojka)
EU	Evropská unie
IATE	<i>Inter-Active Terminology for Europe</i> (Interaktivní terminologie pro Evropu)
nom. sg.	<i>nominativ singularu</i> (první pád podstatného jména v jednotném čísle)
part.	<i>partícula</i> (částice)
prep.	<i>preposición</i> (předložka)
RAE	<i>Real Academia Española</i>
s.	<i>sustantivo</i> (podstatné jméno)
s.f.	<i>sustantivo femenino</i> (podstatné jméno ženského rodu)
s.m.	<i>sustantivo masculino</i> (podstatné jméno mužského rodu)
ŠČPES	Španělsko-český právnícký a ekonomický slovník
ŠČSS	Španělsko-český studijní slovník

ÚVOD

Hlavním tématem této bakalářské práce je španělská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast: „Alternativní energie“.

Zmíněné téma jsem si vybrala proto, že mi přijde velice zajímavé a inovátorské. Co se obecně týká alternativní energie, velice mě zajímá životní prostředí a způsoby, jak přispět k jeho záchraně, navíc zájem o obnovitelné zdroje energie markantně stoupá globálně a tak není nouze o dostatek materiálu ani v evropských legislativních textech, které mi poslouží jako zdroj materiálu. Je to tedy jistě příležitost prozkoumat danou oblast i v lingvistickém prostředí.

Při svém studiu španělského jazyka pro evropský a mezinárodní obchod jsme se také zabývali jazykem z oblastí obchodu, práva apod., ráda bych proto navázala na bližší prozkoumání jazyka s podobným zaměřením, i když hodnocení správného a špatného překladu je pro mě novinkou stejně jako využívání terminologické databáze se závaznými překlady či počítačového softwaru pro tvorbu a zpracování paralelního korpusu.

Jako cíl jsem si tedy stanovila prozkoumat a analyzovat překlady vybraných termínů a jejich kolokací pomocí paralelního korpusu daného sémantického pole, ověřit jejich správnost a případné odlišnosti se pokusit objasnit. Ráda bych popsala odvětví korpusové lingvistiky, o které se budu opírat, shrnula již dříve získané poznatky o důležitých termínech, které s ní souvisejí a které budu často v práci využívat. Mám v plánu zde srovnat všechny nalezené kolokace podle toho, kolika způsoby jsou v textech přeložené, dále různé typy překladů třídít, analyzovat a hodnotit dle dostupných ověřených překladů.

K získání materiálu pro svůj paralelní korpus, základny pro zkoumání jazykových jevů, využiji internetový portál EUR-Lex, databázi všech dokumentů vydaných pro potřeby Evropské unie. Paralelní korpus budu vytvářet pomocí počítačového programu ParaConc, kde s ním lze i dále poměrně jednoduše pracovat. Dalším zdrojem mi bude mnohojazyčná terminologická databáze EU IATE, ve které budu hledat závazné překlady pro mé kolokace.

Práce je strukturována na tři základní části. V první teoretické se zabývám korpusovou lingvistikou. Pokouším se přiblížit tuto disciplínu jazykovědy stejně tak, jako vymezit několik užitečných pojmů, které s ní souvisejí, jako např. korpus, paralelní

korpus, kolokace apod. To je zcela zásadní pro správné uchopení praktické části, kde budu termíny běžně užívat.

Druhá kapitola je věnována již konkrétně paralelnímu korpusu zaměřenému na oblast alternativní energie. Píšu zde obecné informace o samotném tématu alternativní energie a postoji Evropské unie k dané problematice. Blíže seznamuji čtenáře s databází EUR-Lex, ze které jsem čerpala materiál legislativních textů pro svůj korpus. Detailně popisuji celou přípravu dokumentů i práci s počítačovým programem ParaConc, které vedly k vytvoření samotného paralelního korpusu. Také zde uvádím přesný postup, jakým jsem našla svá klíčová slova, která tvoří základ pro později vyhledané kolokace. Nechybí jejich seznam s přehledem o počtu výskytů.

Třetí praktická část zabývající se již samotnou analýzou překladů by měla být klíčová pro celou práci. Konečně zde docházím k dělení struktur kolokací i s grafickým znázorněním, provádím třídění na kolokace s jedním či více překlady a především zhodnocuji jejich správnosti po provedeném porovnání s dostupnými zdroji validované terminologie.

V závěru práce se pokusím zhodnotit kvalitu českých překladů legislativních textů, což je právě cílem mé práce, který jsem si na začátku určila.

Součástí práce bude španělsko-český slovník použitých termínů a kolokací.

1 KORPUSOVÁ LINGVISTIKA

V této kapitole věnované teoretické části se zabývám korpusovou lingvistikou. Nastíním, čím se tato věda zabývá, budu se věnovat i vymezení několika důležitých pojmů, které jsou s ní úzce spjaty. Proniknutí do této tematiky je rozhodně jedním z hlavních předpokladů ke správnému uchopení praktické práce v následujících kapitolách.

1.1 Korpusová lingvistika

Korpusovou lingvistikou rozumíme nové odvětví jazykovědy, které zkoumá jazyk pomocí elektronických jazykových korpusů popsaných níže. V této disciplíně si všímáme jazykových jevů a dále je zkoumáme v určitém vzorku textů, ze kterých jsme vytvořili svůj korpus.

Jedná se o poměrně mladou disciplínu, jejíž zrod je úzce spjat s rovojem počítačů a informačních technologií, což práci s velkým množstvím dat usnadnilo, ne-li snad vůbec umožnilo. František Čermák uvádí, že *v dnešní době jsou již korpusy ve většině zemí velmi rozšířeny, protože nikdo není sám zdaleka schopný obsáhnout a zpracovat za svůj život ručně tolik dat, jako počítač.*¹ Existující softwarové nástroje umožňují třídít a klasifikovat, analyzovat a vyhodnocovat jazyková data v takovém rozsahu, o kterém se domnívám, že by nebyl manuálně nikdy uchopitelný.

Dnes tak můžeme velice efektivně využívat obrovský přínos korpusové lingvistiky v oblasti lexikografie, vědy zabývající se zpracováním slovní zásoby ve slovnících, či díky ní obohacovat gramatiku o nové jevy.

1.2 Korpus

Termín jazykový korpus velice take výstižně popsal František Čermák svou definicí, kde jde o *vnitřně strukturovaný, unifikovaný a obvykle i ucelený rozsáhlý*

¹ Čermák F., 1995, s. 2

soubor elektronicky uložených a zpracovaných jazykových dat většinou v textové podobě, organizovaný se zřetelem k využití pro určitý cíl.²

Korpus je dnes systematickou, strukturovanou, plánovitě vytvořenou a většinou €€rozsáhlou kolekcí textů v elektronické podobě, která slouží jako materiálová základna, reprezentativní vzorek daného jazyka určený k vědeckému studiu jazyka a pro zpracování užitečných jazykových nástrojů.³

Korpusy vycházejí z určitých teoretických předpokladů. Jazyková data jsou v korpusu uložena ve své přirozené kontextové podobě a užití, proto je lze všestranně a opakovaně zkoumat a vyvozovat z nich příslušné teoretické generalizace. Dále je pak nutné zdůraznit *velký rozsah dat v korpusu, který minimalizuje nebezpečí, že by mohlo dojít k převaze okrajových jevů nad základními a typickými, je tedy podmínkou dostatečné reprezentativnosti.⁴*

Jazykové korpusy díky rozkvětu počítačů a informačních technologií dnes používáme v digitální podobě, což výrazně usnadňuje sběr dat i jejich pozdější zpracování. Lze využít speciální počítačové programy, tzv. korpusové manažery, které během několika sekund dokáží nalézt stovky, ba tisíce konkrétních dokladů užití jediného slovního tvaru a především se snadno vyhnout chybovosti ruční analýzy.⁵

1. 2. 1 Typy korpusů

Jazykové korpusy je možné dělit podle rozličných kritérií.

Podle množství obsažených jazyků lze korpusy dělit na jednojazyčné a vícejazyčné, tzv. paralelní korpusy, které vedle sebe obsahují stejné texty ve dvou i více jazycích.

Dělení na základě časového období, po které je korpus zpracováván, obsahuje typ diachronní, zabývající se delším časovým obdobím, a synchronní, který je dnes typičtější a zkoumá současné texty, kde není třeba přihlížet k vývojovým změnám jazyka.

² ČERMÁK, F., 1995, s. 119 - 140

³ ŠULC, M, 1999, s. 9-11

⁴ ČERMÁK, F., 1995, s. 119 - 140

⁵ ŠULC, M, 1999, s. 9-11

Většina dnešních korpusů je vytvořena pro konkrétní výzkum. Předem daný cíl práce samotnou tvorbu korpusu samozřejmě ovlivňuje hlavně typem textu, který je do něj vkládán. Jedná se zde o specializované korpusy zabývající se určitým tématem, stejně i já se zaměřila na legislativní texty, které o alternativní energii vypoví mnoho a především v ucelené formě s typickým jazykem daným pro sémantickou oblast.

Co se formy korpusů týká, existuje male množství korpusů mluveného jazyka, avšak většina korpusů je v jazyce psaném.⁶

Já se pro svůj účel zaměřila na vytvoření psaného synchronního paralelního korpusu specializovaného na oblast alternativní energie.

1. 2. 2 Paralelní korpus

Jak jsem již zmínila, paralelní korpus vedle sebe obsahuje stejné texty ve dvou a více jazycích, kde jde většinou o originál a jeho překlady. S tímto typem se pracuje na základě porovnávání, kdy najednou vidíme texty ve všech požadovaných jazycích a můžeme tedy zrcadlově porovnávat.

V tomto případě je třeba zmínit velice důležité zarovnání (alignment), které určité jednotce textu v jednom jazyce, většinou větě či odstavci, přiřadí odpovídající jednotku v jazyce druhém.⁷ To znamená, že se v různojazyčných textech stejného obsahu naleznou a k sobě přiřadí odpovídající úseky, nemusíme je tedy nijak pracně hledat.

1. 2. 3 Velikost korpusu

Je již známo, že korpus je rozsáhlý soubor textů zpracováváný a zkoumaný pomocí softwarových nástrojů. Vždy se ale pracuje pouze s určitým omezeným a vzhledem k celku jazyka velmi malým vzorkem.

V současnosti neexistuje žádné jednoduché a předem dané pravidlo, které by jednoznačně určovalo, jak velký má korpus vlastně být, abychom o něm mohli říci, že je pro výzkum jazykové roviny dostačující. První korpusy se zpracovávaly ze vzorků textů o rozsahu 2 tisíce slov a dnešní výzkumy dokazují, že vzorek o velikosti 2 až 5 tisíc slov

⁶ ŠULC, M, 1999, s. 12-13

⁷ ŠULC, M, 1999, s. 12-13

dokáže textový typ reprezentovat dostatečně. Více se ale využívají celé texty, které lépe zachovají celistvost a úplnost informací.⁸

Pro představu zde uvedu informace o mé práci. Já vytvořila paralelní korpus o obsahu 87 018 slov ve španělské části a 66 574 slov v české.

1. 3 Kolokace

Ve své práci se zaměřuji na frekvenci výskytů a následné zkoumání překladů nalezených kolokací.

Kolokací se rozumí *zvláště obvyklý, častý a tedy do určité míry předpověditelný souvýskyt samostatných lexikálních jednotek*.⁹ Je to tedy dvojice či více slov, obvykle spojovaných samostatných lexikálních jednotek. Jinými užívanými názvy kolokací jsou ustálená slovní spojení, sousloví či víceslovná pojmenování, které nesou význam jednoho slova a kde nelze žádné ze slov nahradit synonymem, aniž by ztratily svůj význam. Ne všechny kolokace jsou ale takto uzavřené, setkáme se i s kolokacemi volnými, kde např. rozvíjející

1. 4 Lemma

Lemmou rozumíme *slovní tvar, který je dohodou vybrán jako reprezentující celé paradigma*. Stojí v hlavičce slovníkového hesla, pro substantiva, na která jsem se i já ve své tvorbě databáze kolokací zaměřila, je to typicky nom. sg.¹⁰

1. 5 Lexém

Pojem lexém můžeme jednoduše vysvětlit jako souhrnné označení všech tvarů téhož slova. Je základní jednotkou slovní zásoby jazyka, množinou všech tvarů určitého slova i slovního spojení. Každý lexém se skládá z jedné či více částí slov jako kořen, předpona, přípona, koncovka apod.

⁸ ŠULC, M, 1999, s. 14-15

⁹ ŠULC, M, 1999, s. 77

¹⁰ ŠULC, M, 1999, s. 77

Uvažujeme-li o slově jako o lexému, lexikální jednotce, nezajímá nás jeden jeho konkrétní souhrn gramatických kategorií, vytažený z kontextu, ale je pro nás abstraktní jednotkou lexikonu, a jako takový zahrnuje celé morfologické paradigma, všechny flektivní tvary.¹¹ Pro lepší uchopení této definice je užitečné uvést si příklad, kdy lexém reprezentovaný lemmatem zdroj může v textu nabývat tyto konkrétní podoby: zdroj, zdroje, zdrojem, zdroji, zdroje, zdrojů, zdrojům, zdrojích.

1. 6 Souvýskyt

Souvýskyttem odborně nazýváme případ, kdy se v textu společně vyskytnou dva nebo i více lexémů v konkrétních slovních tvarech textu.¹²

1. 7 Termín

Termín definujeme jako odborný jazykový výraz, lexikální jednotku, která má pro nějaký určitý obor specifický, jasně vymezený význam.

Velmi jednoduše můžeme význam slova termín pochopit na příkladu *voda*, kterou jako chemický termín považujeme za jednu konkrétní sloučeninu, zatímco v obecném významu si pod tímto pojmem představíme různé směsi na bázi této sloučeniny. Ještě mnohem lépe je tento rozdíl vidět u rozvinutějšího příkladu *čistá voda*, kterou se v chemii rozumí ideální sloučenina, ke které se nejvíce vliží blíží asi destilovaná voda, zatímco v obecném rovině čistou vodou rozumíme vodu průzračnou, bez znečištění.

1. 8 Klíčové slovo

Klíčovým slovem označujeme výraz, který se nejčastěji opakuje v textu. Je to lexikální jednotka, které je typická pro určitou tematickou oblast. V mém případě se jedná o termíny z oblasti alternativní energie, jakými jsou např. energie, biomasa, apod.

¹¹ ŠULC, M, 1999, s. 77

¹² ŠULC, M, 1999, s. 77

1. 9 Sémantické pole

Sémantické pole je charakterizováno jako oblast lexémů spjatá s určitým tématem, zde v této práci se zaměřuji na kolokace z oblasti alternativní energie.

2. PARALELNÍ KORPUS ZAMĚŘENÝ NA OBLAST ALTERNATIVNÍ ENERGIE

V této části bych ráda blíže představila tematickou oblast, kterou se zde zabývám, jakou budou pokrývat vybrané texty sloužící jako zdroj materiálu pro můj paralelní korpus.

Jeho přípravu a práci s ním zde take popíšu, stejně jako databázi, ze které jsem čerpala materiál, i program, ve kterém paralelní korpus vznikl. Nakonec se dostanu k popisu výběru klíčových slov, ze kterých vznikají nalezené kolokace, uvedu samozřejmě i úplný seznam těchto termínů.

2.1. Alternativní energie

Bez dostatečného množství energie by dnešní svět nebyl schopný fungovat tak, jak jsme zvyklí. Zlepšování životní úrovně v rozvinutých evropských zemích jde ruku v ruce s neustálým růstem hospodářství a energie je nutným prostředkem k realizaci všech hospodářských aktivit. Roste tak tedy i spotřeba nejrozšířenějších paliv, kterými jsou ropa, zemní plyn a uhlí.

Tyto fosilní energetické zdroje i zdroje jaderné se vytvářejí v rozpětí několika geologických období a bohužel se neobnovují, což může mít za následek postupné vyčerpání omezených zásob současnou civilizací během několika desetiletí.¹³ Při jejich spalování se navíc do ovzduší uvolňuje řada škodlivých látek jako oxid uhličitý, plyn, který se významně podílí na vzniku skleníkového efektu, což je proces přispívající ke globálnímu oteplování. Nastává proto potřeba efektivnějšího zacházení s těmito zdroji a je nutné nalézt za ně vhodnou náhradu.

Tou se jeví být alternativní zdroje energie, častěji nazývané jako zdroje obnovitelné díky své schopnosti se při postupném spotřebovávání částečně nebo úplně obnovovat, a to samy nebo za přispění člověka.¹⁴ V měřítku existence lidstva a jeho potřeb tedy nehrozí vyčerpání a navíc jsou šetrné k životnímu prostředí.

Zákon 406/2000 o hospodaření energií vymezuje obnovitelné nefosilní přírodní zdroje energie, jimiž jsou energie větru, energie slunečního záření, geotermální energie,

¹³<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/pruvodci-podnikatele/prirucka-obnovitelne-zdroje-energie-oze/1000164/42131/> (19. 3. 2011)

¹⁴ <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1992/sb004-92.pdf> (5. 12. 2010)

energie vody včetně energie přílivu a vln, energie půdy, energie vzduchu, energie biomasy, energie skládkového plynu, energie kalového plynu a energie bioplynu.¹⁵ Jinak řečeno, jde o energii vzniklou odlišným způsobem než spalováním fosilním paliv a štěpením jaderného paliva. Všechny zmíněné zdroje jsou člověku volně k dispozici v přírodě.

2.1.1 Alternativní energie a Evropská unie

Jak jsem již zmínila, poškozování životního prostředí užíváním fosilních paliv, obava z jejich vyčerpání a v neposlední řadě nežádoucí silná závislost na dovozech těchto energetických surovin způsobily velký zájem Evropské unie o alternativní řešení, které může poskytnout právě využívání obnovitelných zdrojů. Požadavek na jejich maximální využívání se tak stal dokonce jedním z klíčových bodů unijní energetické politiky. Nástroji, pomocí kterých chce EU tlačit na větší využívání alternativních zdrojů, jsou pevně stanovené minimální podíly využití obnovitelné energie do roku 2020. A to 20% podíl využití obnovitelných zdrojů z celkové skladby, 10% podíl biopalov na celkové spotřebě benzínu a nafty, nejméně 20% snížení emisí skleníkových plynů oproti roku 1990 a 20% úspora spotřeby energie EU.¹⁶

Alternativní energie je tedy jednou z možných cest pro evropskou energetiku a proto bych se ráda více věnovala analýze české a španělské terminologie evropských legislativních textů právě z této zajímavé a poměrně čerstvé oblasti.

2.2 EUR-Lex

Základním předpokladem k vypracování tohoto díla byl přístup k legislativním textům Evropské unie. Ten bezplatně umožňuje internetový portál EUR-Lex (dostupný na adrese <http://eur-lex.europa.eu/>) spravovaný Úřadem pro úřední tisky¹⁷ a já z něj čerpala zkoumané dokumenty.¹⁸

¹⁵ <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2008/sb019-08.pdf> (5. 12. 2010)

¹⁶ KOM (2007) 1 v konečném znění

¹⁷ http://publications.europa.eu/index_cs.htm (18. 4. 2011)

¹⁸ http://publications.europa.eu/index_cs.htm (8. 4. 2011)

Jedná se o denně aktualizovanou databázi, která shromažďuje úplné znění dokumentů vydaných od počátku evropské spolupráce již v roce 1951, kdy bylo založeno Evropského společenství uhlí a oceli.¹⁹ Ve formě databanky přístupné veřejnosti se tyto údaje poprvé objevily roku 1981 pod názvem CELEX (*Communitatis Europae Lex*), který byl později systémem EUR-Lex nahrazen, avšak stále používá původní značení CELEX čísla všech dokumentů.²⁰

Dnes zahrnuje více než dva miliony textů s využitím všech úředních jazyků uskupení.²¹ Původní dokumenty jsou sice psány převážně úředními jazyky čtyř zakládajících států, tedy francouzštinou, italštinou, němčinou a nizozemštinou, nicméně v ostatních jazycích zde vycházejí překlady od doby přistoupení daného státu a veškeré texty přijaté po tomto datu. I tak se mi ale absence překladů starších předpisů z období před naším vstupem do EU jeví jako velký nedostatek.

Na stránkách najdeme online verzi Úředního věstníku hned ráno každého pracovního dne, kdy je toto periodikum, zdroj práva Evropské unie, vydáváno v papírové podobě. Kromě předpisů z Úředního věstníku obsahuje i smlouvy, právní předpisy, zvykové právo, judikaturu, návrhy právních předpisů a další dokumenty, o nichž se příslušné orgány domnívají, že by měly být veřejně přístupné. Můžeme v nich vyhledávat podle rozmanitých kritérií i vyzkoušet funkci dvojjazyčného zobrazení dokumentů, kterého jsem k porovnání textů využila v českém a španělském jazyce.²²

2.3 Sběr materiálu

K vytvoření paralelního korpusu pro pozdější analýzu terminologie bylo nejdříve potřeba zajistit si dostatečné množství původních textů. Ty jsou k dispozici v již zmíněném systému EUR-Lex. Tam lze v základním vyhledávání volit obecné vyhledávání podle kapitoly rejstříku, kde jsou dokumenty tematicky seřazeny.

¹⁹ <http://eur-lex.europa.eu/cs/tools/faq.htm#1.1> (8. 4. 2011)

²⁰ <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/c/celex/1000695/6116/> (8. 4. 2011)

²¹ V Evropské unii existuje 23 úředních jazyků, a to: angličtina, bulharština, čeština, dánština, estonština, fínština, francouzština, irština, italština, litevština, lotyšština, maďarština, maltština, němčina, nizozemština, polština, portugalština, rumunština, řečtina, slovenština, slovinština, španělština a švédština. http://ec.europa.eu/education/languages/languages-of-europe/doc135_cs.htm (8. 4. 2011)

²² <http://eur-lex.europa.eu/cs/tools/about.htm> (5. 4. 2011)

Já využila kapitoly č. 12, která se věnuje *Energetice*, a zaměřila se na podtitul *12.60 Alternativní energie*, dnes přejmenovaný na *Jiné zdroje energie*. V dané oblasti se aktuálně nachází 71²³ dokumentů věnovaných této problematice. Pro mé účely stačilo 12 z nich, které umožňovaly funkci *bibliografický soupis + text v dvojjazyčném zobrazení*, a to pro mé účely ve španělštině a češtině.

Při výběru těchto dokumentů jsem dbala na aktuálnost, vybrala jsem proto texty vydané poměrně nedávno, a to v letech 2008 a 2009. Celkem jsem našla 252,6 normostran legislativních textů v českém jazyce a 305,7 ve španělské verzi.

Seznam všech použitých materiálů uvádím v tabulce s údaji o CELEX čísle, podle kterého je lze snadno dohledat, roku vydání, typu dokumentu, jehož zastoupení je i procentuálně znázorněno v grafu, počtem normostran a úplným českým názvem.

Tabulka č. 1: Seznam použitých textů

CELEX číslo	Rok vydání	Typ dokumentu	Počet normostran
52009DC0667	2009	Sdělení	14,1
52009DC0519	2009	Sdělení	22,2
52009DC0475	2009	Sdělení	21,1
32009L0028	2009	Směrnice	100,7
52008AE1511	2008	stanovisko	15,8
52008IP0096	2008	zpráva z vlastní iniciativy	6,8
52008IP0095	2008	zpráva z vlastní iniciativy	12,7
52008AE1200	2008	stanovisko	17,2
52008AE1199	2008	stanovisko	15,3
52008AR0160	2008	stanovisko	14,2
52008DC0771	2008	Sdělení	12,3
52008DC0768R(01)	2008	Sdělení	19

²³ [http://eur-lex.europa.eu/Result.do?RechType=RECH_repertoire&rep=1260*&repihm=Jiné zdroje energie](http://eur-lex.europa.eu/Result.do?RechType=RECH_repertoire&rep=1260*&repihm=Jiné_zdroje_energie) (7. 4. 2011)

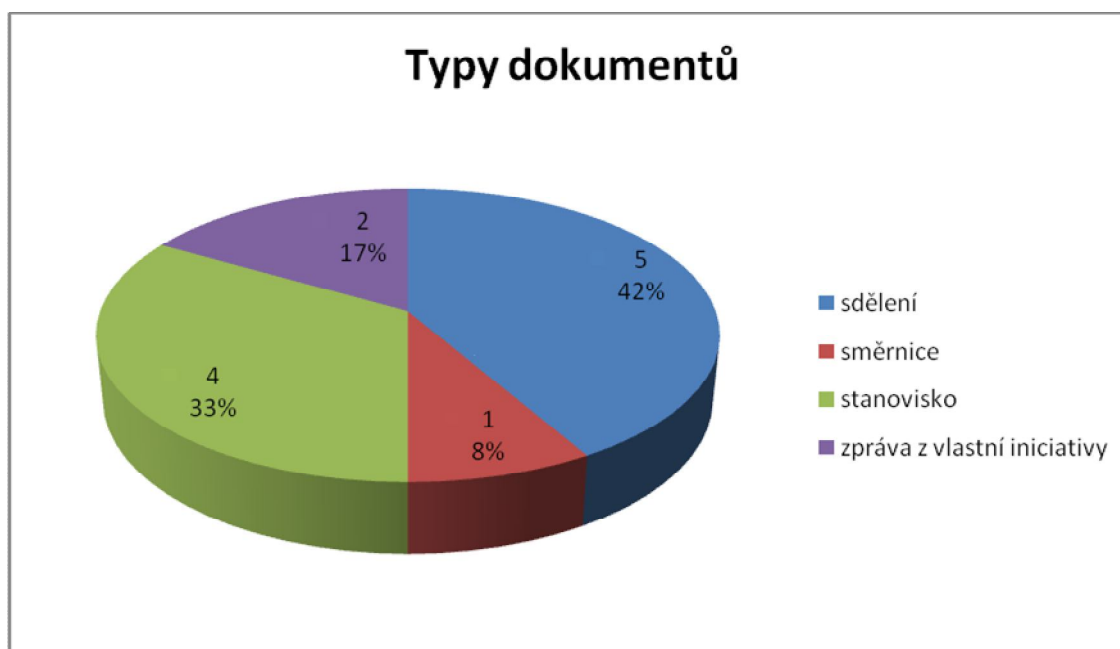
Tabulka č. 2: Úplné názvy dokumentů

CELEX číslo	Úplný název dokumentu
52009DC0667	Sdělení komise - Pátá národní zpráva Evropského společenství podle Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) (požadována podle článku 12 Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu)
	<i>Comunicación de la Comisión – Quinta Comunicación Nacional de la Comunidad Europea de conformidad con la Convención Marco de las Naciones Unidas sobre el Cambio Climático (CMNUCC) (presentada en virtud del artículo 12 de la Convención Marco de las Naciones Unidas sobre el Cambio Climático)</i>
52009DC0519	Sdělení komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Investování do vývoje nízkouhlíkových technologií (plán SET)
	<i>Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, al Consejo, al Comité Económico y Social Europeo y al Comité de las Regiones – La inversión en el desarrollo de tecnologías con baja emisión de carbono (Plan EETE)</i>
52009DC0475	Sdělení komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Posílení mezinárodního financování pro změnu klimatu: evropský návrh pro kodaňskou dohodu
	<i>Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, al Consejo, al Comité Económico y Social Europeo y al Comité de las Regiones – Aumentar la financiación internacional de la lucha contra el cambio climático: un plan europeo para el pacto de Copenhague</i>
32009L0028	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES (Text s významem pro EHP)

	<i>Directiva 2009/28/CE del Parlamento Europeo y del Consejo de 23 de abril de 2009, relativa al fomento del uso de energía procedente de fuentes renovables y por la que se modifican y se derogan las Directivas 2001/77/CE y 2003/30/CE (Texto pertinente a efectos del EEE)</i>
52008AE1511	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o podpoře užívání energie z obnovitelných zdrojů KOM (2008) 19 v konečném znění – 2008/0016 (COD)
	<i>Dictamen del Comité Económico y Social Europeo sobre la Propuesta de Directiva del Parlamento Europeo y del Consejo relative al fomento del uso de energía procedente de fuentes renovables COM(2008) 19 final – 2008/0016 (COD)</i>
52008IP0096	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. března 2008 o Globálním fondu pro energetickou účinnost a obnovitelnou energii (2007/2188(INI))
	<i>Fondo mundial para la eficiencia energética y las energías renovables. Resolución del Parlamento Europeo, de 13 de mayo de 2008, sobre el Fondo mundial para la eficiencia energética y las energías renovables (2007/2188 (INI))</i>
52008IP0095	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 12. března 2008 o udržitelném zemědělství a bioplynu: potřeba přezkumu právních předpisů EU (2007/2107(INI))
	<i>La agricultura sostenible y el biogás: revisión de la legislación de la UE. Resolución del Parlamento Europeo, de 12 de marzo de 2008, sobre la agricultura sostenible y el biogás: revisión de la legislación de la UE (2007/2107(INI))</i>
52008AE1200	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Změna klimatu a zemědělství v Evropě
	<i>Dictamen del Comité Económico y Social Europeo sobre el tema El cambio climático y la agricultura en Europa</i>

52008AE1199	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Evropský strategický plán pro energetické technologie (plán SET) Směrování k budoucnosti s nízkými emisemi uhlíku KOM (2007) 723 v konečném znění
	<i>Dictamen del Comité Económico y Social Europeo sobre la Comunicación de la Comisión al Consejo, al Parlamento Europeo, al Comité Económico y Social Europeo y al Comité de las Regiones – Plan estratégico europeo de tecnología energética (PLAN EETE) – Hacia un futuro con baja emisión de carbono COM(2007)723 final</i>
52008AR0160	Stanovisko Výboru regionů – Podpora energie z obnovitelných zdrojů
	<i>Dictamen del Comité de las Regiones sobre el tema Fomento de las energías renovables</i>
52008DC0771	Sdělení komise Evropskému parlamentu a Radě – Evropa může ušetřit více energie kombinovanou výrobou tepla a elektřiny
	<i>Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo y al Consejo – Ahorrar más energía en Europa mediante la producción combinada de calor y electricidad</i>
52008DC0768R(01)	Sdělení komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Větrná energie na moři: opatření nezbytná pro splnění cílů energetické politiky na rok 2020 a dále
	<i>Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, al Consejo, al Comité Económico y Social Europeo y al Comité de las Regiones – Energía eólica marítima: Acciones necesarias para alcanzar los objetivos de política energética para el año 2020 y los años posteriores</i>

Graf č. 1: Procentuální zastoupení různých typů dokumentů

2.4 Příprava textů k vytvoření paralelního korpusu

K záloze textů jsem využila programu Microsoft Word, do jehož editoru jsem texty kopírovala a ukládala jako formát s příponou souboru textových dokumentů (.doc), zvláště verzi českou i španělskou.

Aby bylo možné materiál načíst do programu ParaConc, který slouží k vytváření a prohlížení paralelních korpusů a který dále zmíním, je třeba provést určité úpravy. ParaConc pro správné fungování vyžaduje, aby oba dokumenty byly ve skutečně zrcadlové podobě. Zkontrolovala jsem tedy, aby souhlasil počet odstavců v obou verzích, upravila nesrovnalosti odstraněním zbytečných obrázků, grafů, tabulek, poznámek pod čarou, tabulátorů a mezer uprostřed vět.

Pro konečnou synchronizaci dokumentů bylo třeba uložit je jako prostý textový formát (.txt), který odstraní veškeré odlišnosti v typu a velikosti písma. Důležité je zde provést nastavení *Skriptu*, který zaručí zobrazení správné sady znaků. Pro češtinu volíme *Středoevropské*, pro španělštinu *Západní*.

Posledním krokem vedoucím k vytvoření mého paralelního korpusu bylo nahrát upravené dokumenty do programu ParaConc.

2.5 ParaConc

ParaConc je softwarový nástroj, v němž lze celkem jednoduše vytvořit dvou až čtyřjazyčný jazykový korpus a šetří tak čas, lidskou práci a nabízí přesnost zpracování.

Tento vyhledávací program vytváří seznamy slov podle abecedy i s počtem výskytů, či podle frekvence, dokáže v celém korpusu najít všechny slovní výskyty odpovídající zadanému dotazu, a zobrazí je spolu s jejich kontextem na monitoru v seznamu konkordancí, kde se všechny vztahují k jedné lexikální jednotce.²⁴

Dnes nejběžnějším způsobem zobrazení kontextových řádek, tzv. konkordancí, je formát, kdy je hledané slovo zobrazeno ve středu obrazovky a bezprostřední kontext dané lexikální jednotky se rozbíhá na obě strany řádku. ParaConc také podává číselnou informaci o počtu nalezených dokladů.

2.6 Výběr klíčových termínů a vyhledání příslušných kolokací

Při výběru svých klíčových termínů jsem postupovala přesně podle výše zmíněných funkcí. Nejdříve jsem tedy využila vytvoření seznamu slov podle frekvence ve španělské verzi textu a vybrala si 25 termínů, klíčových slov pro dané sémantické pole, jejichž seznam je uvedený níže v tabulce. Při jejich výběru jsem se zaměřila pouze na substantiva, které jsou ve většině případů i základem kolokace.

V tabulce seznamu klíčových slov jsou termíny i počty jejich výskytů uvedené tom tvaru, jak se nacházeli v tabulce frekvencí ParaConcu, při vyhledávání kolokací jsem však přihlížela ke všem lexémům, nacházejí se zde tedy termíny nejen v jednotném, ale i množném čísle, a naopak.

Kolokace jsem dohledávala přes funkci *hledat*, uvedla daný termín a opisovala kolokace, počet jejich výskytů a všechny formy českého překladu.

²⁴ ŠULC, M, 1999, s. 80

Tabulka č. 3: Seznam klíčových slov

Termín	Slovní druh	Počet výskytů	Počet výskytu v %
energía	s.f.	676	0,7775
fuentes	s.f.	389	0,4474
desarrollo	s.m.	296	0,3404
emisiones	s.f.	280	0,3220
electricidad	s.f.	227	0,2611
biocarburantes	s.m.	202	0,2323
efecto	s.m.	170	0,1955
carbono	s.m.	168	0,1932
cambio	s.m.	150	0,1725
tecnologías	s.f.	149	0,1714
uso	s.m.	145	0,1668
gates	s.m.	144	0,1656
sistemas	s.m.	138	0,1587
calor	s.m.	107	0,1231
materia	s.f.	103	0,1185
consumo	s.m.	102	0,1173
biomasa	s.f.	101	0,1162
mercado	s.m.	101	0,1162
biogás	s.m.	100	0,1150
cogeneración	s.f.	99	0,1139
reducción	s.f.	93	0,1070
eficiencia	s.f.	90	0,1035
sostenibilidad	s.f.	82	0,0943
apoyo	s.m.	77	0,0886
red	s.f.	54	0,0621

3. ANALÝZA PŘEKLADŮ

V této závěrečné kapitole se budu věnovat analýze překladů v různých aspektech. Zaměřím se na rozdělení kolokací dle jejich struktury, budu zkoumat kolokace podle počtu překladů a ve finální části bych ráda zhodnotila správnost nalezených překladů.

3.1 Kolokace z oblasti alternativní energie

Má databáze odborných kolokací z daného sémantického pole obsahuje celkem 104 kolokací. Jejich seznam je uveden v tabulce níže, kde jsou řazeny dle své struktury, kterou znázorňuje i graf.

3.2 Struktura kolokací

Kolokace jsem zde analyzovala z pohledu jejich struktury, tedy složení slovních druhů. Nejdříve jsem proto jednotlivé kolokace popsala a poté je zařadila do skupin dle shodné stavby.

Při tomto určování jsem zjistila, že struktura kolokací je poměrně dost rozdílná, nachází se tu 14 různých typů složení kolokací z různých slovních druhů či pořadí jejich výskytu.

Tabulka č.4: Seznam kolokací rozříděný dle jejich struktury

Seznam kolokací dle struktury	
Struktura kolokací	kolokace
sustantivo + preposición + sustantivo	almacenamiento de energía
	bomba de calor
	caldera de biomasa
	central de cogeneración
	código de red
	consumo de agua
	consumo de energía
	cuota de emisión

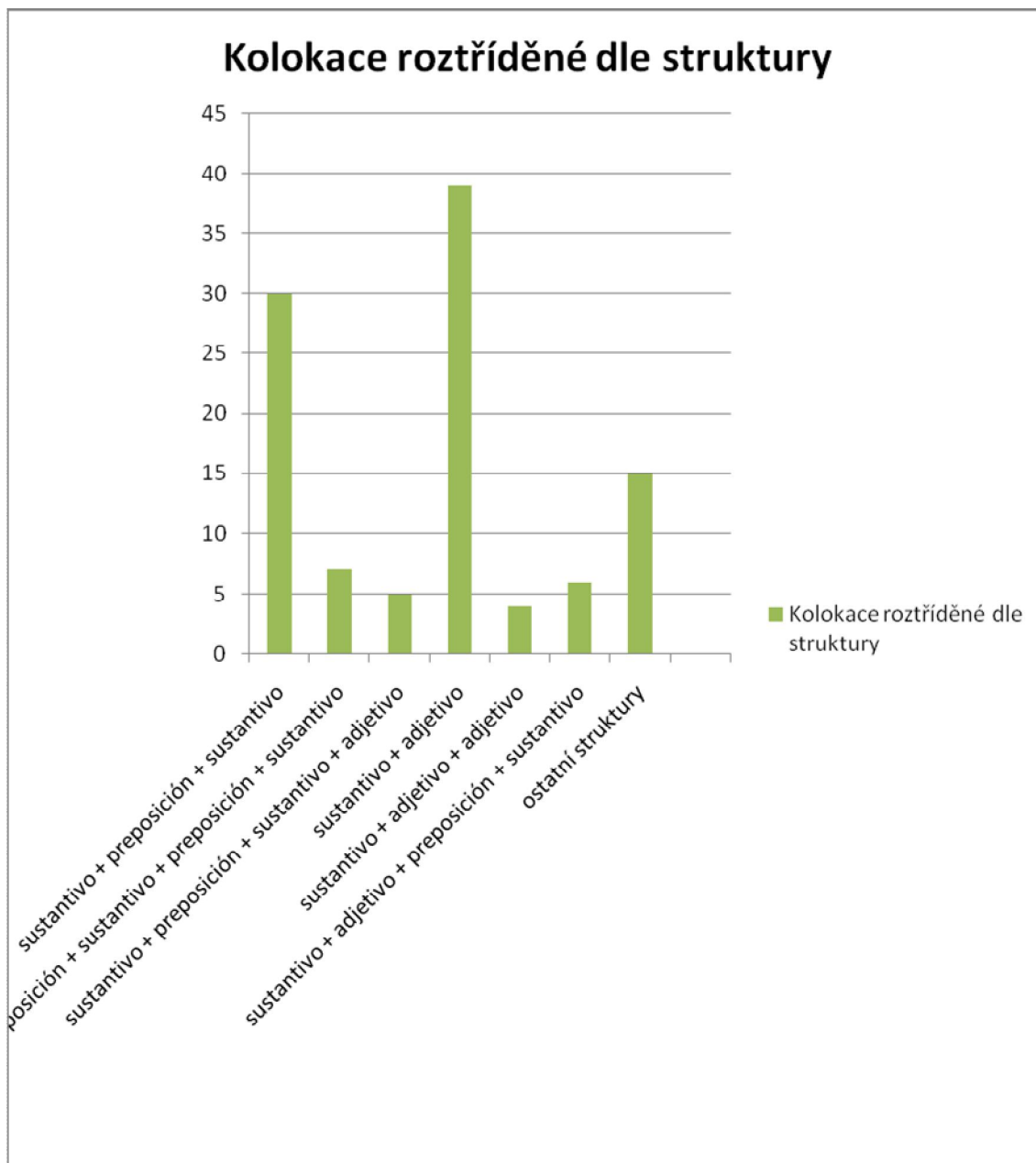
	derecho de emisión
	dióxido de carbono
	efecto de sinergia
	energía de fusión
	estufa de biomasa
	fuelle de calor
	fuelle de energía
	gas de madera
	gases de vertedero
	instalación de biogás
	instalación de cogeneración
	medida de apoyo
	mercado de carbono
	países en desarrollo
	planta de biogás
	reactor de cogeneración
	reducción de emisiones
	reservas de carbono
	sumidero de carbono
	suministro de energía
	uso de suelo
	uso de tierra
sustantivo + preposición + sustantivo + preposición + sustantivo	cambio de uso de tierra
	combinación de fuentes de energía
	créditos de emisiones de carbono
	emisiones de tubos de escape
	gases de plantas de reparación
	gestor de red de transporte
	países en vías de desarrollo
sustantivo + preposición + sustantivo + adjetivo	fuelle de energía renovable
	gases de efecto invernadero
	mecanismo de desarrollo limpio

	producción de energía eléctrica
	sistema de calefacción urbana
sustantivo + adjetivo	biocarburantes puros
	biocarburantes sostenibles
	calor útil
	cambio climático
	consumo energético
	consumo final
	consumo humano
	desarrollo económico
	desarrollo regional
	desarrollo rural
	desarrollo sostenible
	desarrollo tecnológico
	efecto colateral
	eficiencia energética
	electricidad verde
	energía aerotérmica
	energía atómica
	energía eólica
	energía fotovoltaica
	energía geotérmica
	energía hidrotérmica
	energía inteligente
	energía nuclear
	energía primaria
	energía renovable
	energía solar
	gas natural
gas verde	
gases fluorados	
materias orgánicas	

	materias primas
	mercado interior
	mercado único
	red inteligente
	sistema climático
	sostenibilidad ambiental
	tecnología avanzada
	tecnología energética
	tecnología limpia
sustantivo + adjetivo + adjetivo	consumo energético final
	energía solar térmica
	fuelle energética renovable
	sistemas solares fotovoltaicos
sustantivo + adjetivo + preposición + sustantivo	consumo final de energía
	fuelle renovable de energía
	mercado interior de energía
	mercado mundial de carbono
	reducción certificada de emisiones
	red transeuropea de energía
s. + prep. + s. + part. + adj.	fuentes de energía no renovables
	materias celulósicas no alimentarias
s. + prep. + s. + prep. + s. + adj.	emisión de gases de efecto invernadero
s. + adj. + prep. + s. + conj. + s	generación combinada de calor y electricidad
	producción combinada de calor y electricidad
s. + prep. + adj. + s.	biocarburante de primera generación
	biocarburante de segunda generación
s. + adj. + prep. + s. + adj.	efectos adversos de cambio climático
s. + conj. + s. + prep. + s.	captura y almacenamiento de carbono
	captura y retención de carbono
s. + prep. + adj. + s. + prep. + s.	tecnología con baja emisión de carbono

s. + prep. + s. + conj. + s.	cogeneración de calor y electricidad
	producción de calor y electricidad

Graf č. 2: Zastoupení kolokací dle struktury

Pro lepší orientaci v tolika strukturách jsem vytvořila graf, kde jsou jasně vidět dvě převažující struktury, a to nejčastější složená s podstatného jména následovaného přídavným jménem, poté hojně vyskytující kolokace z podstatného jména s předložkou a dalším podstatným jménem. Struktury, jež se neopakovaly moc často, jsem v grafu obsáhla jako ostatní, v tabulce jsou vybarveny popsány zkratkami.

3.3 Překlad

Tato část kapitoly se již zabývá samotnými překlady kolokací. Zkoumat zde budu jak množství překladů daných kolokací, tak i jejich správnost. Tu porovnam s databází IATE, kterou představuji níže.

Vzhledem k tomu, že ne všechny vyskytující se kolokace se zde daly dohledat, případně jsem pátrala ve španělsko-českých slovnících uvedených v bibliografii.

Cílem této kapitoli stejně jako celé práce je zhodnotit, jak jsou zde překlady vyřešeny, zda správně, či posouvají význam a nejsou tedy adekvátní.

3.3.1 Databáze IATE

Pod zkratkou IATE (*Inter-Active Terminology for Europe*) se skrývá Interaktivní terminologie pro Evropu, jednotná databáze pro veškerou terminologii týkající se EU (dostupná na adrese <http://iate.europa.eu>).

Tento jednotný portál spojuje všechny terminologické databáze jednotlivých orgánů a institucí EU do jedné datové základny, která dnes obsahuje více než 8 milionů termínů ve všech 23 úředních jazycích EU.

Evropské instituce a orgány jej využívají od roku 2004, veřejnosti byl nabídnut o tři roky později.

Funguje na jednoduchém principu vepsání vyhledávaného termínu při zadání výchozího a cílového jazyku. Databáze nám tak během pár vteřin nabídne veškeré termíny, kde se hledaný termín či sousloví objevují, i s jejich překladem.

Díky tomuto snadnému přístupu k validované terminologii jsou zajišťovány kvality písemné komunikace orgánů a institucí EU. Je tedy zaručena konzistentnost a spolehlivost terminologie, která je nepostradatelná pro tvorbu jednoznačných textů, nezbytných pro zaručení účinnosti a transparentnosti legislativního procesu a efektivní komunikace s občany EU. ²⁵

²⁵ <http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:->

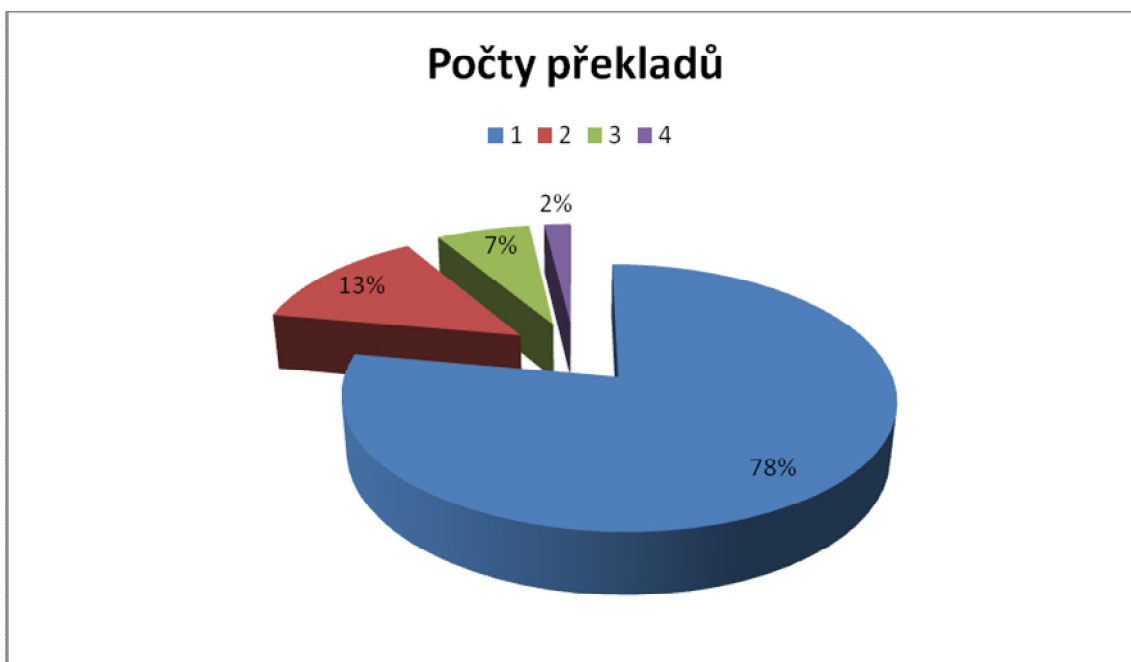
http://docs.google.com/viewer/a=v&q=cache:-qSzD_caFZcJ:europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference%3DIP/07/962%26format%3DPDF%26aged%3D1%26language%3DCS%26guiLanguage%3Den+datab%3%A1ze+iate&hl=cs&gl=cz&pid=bl&srcid=ADGEEShHWTAvdkO5pHp0FNrflCexS3lmxKcOHU1D6uY6DtWAoQB420Ek4ur1dSBMVJO1hznNFmo7JKvy8ulgggg9VqrLF8KP3q4B3LLwUntejDnVbsTyEYuU0yKuQs6_dqSe5JCjbbZS&sig=AHIEtbTqUuIsvxTKLjpbOxGMqViVnQ5F_Q&pli=1 (2. 4. 2011)

Při porovnávání překladů je ale zapotřebí brát zřetel na spolehlivost překladu, což si můžeme ověřit v úplných informacích o zadaném heslu, kde je překlad zhodnocen jako spolehlivý, či neověřený.

3. 3. 2 Počty překladů

Následujícím grafem bych chtěla ukázat, kolika způsoby byly kolokace přeloženy. Jak je z grafu patrné, více než tři čtvrtiny všech kolokací byly přeloženy jedním způsobem, maximálně však čtyřmi.

Graf č. 3: Procentuální zastoupení počtu překladů kolokací

3. 3. 3 Porovnané kolokace se správným překladem

Při zařazení kolokace do této skupiny jsem vycházela z předpokladu, že jsem sousloví našla alespoň v jednom z uvedených ověřovacích zdrojů.

Tyto překlady, které jsem shledala po porovnání správnými a jednoznačnými, nevykazovaly žádné odchylky. Pro účel mé práce nejsou tyto kolokace natolik zajímavé pro hlubší zabývání se jimi, a proto je zde pouze vypisuji v následné tabulce spolu s jejich překladem a počtem výskytů v mém paralelním korpusu.

Tabulka č. 5: Kolokace termínů s jedním správným shodně ověřeným překladem

Termín	kolokace (počet výskytů)	český překlad
energía	~ renovable (49)	energie z obnovitelných zdrojů
	~ primaria (6)	primární energie
	~ nuclear (4)	jaderná energie
	almacenamiento de ~ (4)	skladování energie
	~ inteligente (3)	inteligentní energie
	~ aerotérmica (3)	aerotermální energie
	~ hidrotérmica (3)	hydrotermální energie
	~ geotérmica (2)	geotermální energie
	~ de fusión (1)	energie z jaderné syntézy
fuente	~ de energía renovable (90)	obnovitelný zdroj energie
	~ renovable de energía (10)	
	~ energética renovable (1)	
	combinación de ~ de energía (1)	skladba zdrojů energie
	~ de energía no renovable (1)	neobnovitelný zdroj energie
desarrollo	país en vía de ~ (41)	rozvojová země
	país en ~ (39)	rozvojová země
	~ sostenible (13)	udržitelný rozvoj
	~ regional (9)	regionální rozvoj
	~ rural (7)	rozvoj venkova
	mecanismo para un ~ limpio (3)	mechanismus čistého rozvoje
emisión	~ de gases de efecto invernadero (108)	emise skleníkových plynů
biocarburante	~ de segunda generación (5)	biopalivo druhé generace
	~ de primera generación (1)	biopalivo první generace
	~ sostenible (1)	udržitelné biopalivo
efecto	~ colateral (1)	vedlejší účinek
	~ adverso del cambio climático (1)	nepříznivý účinek změny klimatu

carbono	captura y almacenamiento de ~ (13)	zachycování a ukládání uhlíku
	dióxido de ~ (6)	oxid uhličitý
	sumidero de ~ (2)	propad uhlíku
	captura y retención de ~ (2)	zachycování a ukládání uhlíku
cambio	~ climático (134)	změna klimatu
	~ de uso de la tierra (2)	změna využívání půdy
tecnología	~ con baja emisión de carbono (24)	nízkouhlíková technologie
uso	~ de suelo (18)	využívání půdy
	~ de la tierra (9)	využívání půdy
gas	~ de efecto invernadero (135)	skleníkový plyn
	~ natural (35)	zemní plyn
	~ de vertedero (1)	skládkový plyn
	~ de madera (1)	dřevoplyn
sistema	~ climático (3)	klimatický systém
	~ solar fotovoltaico (2)	solární fotovoltaický systém
calor	bomba de ~ (26)	tepelné čerpadlo
materia	~ prima (49)	surovina
	~ orgánica (1)	organická látka
consumo	~ final (41)	konečná spotřeba
	~ final de energía (9)	konečná spotřeba energie
	~ de agua (1)	spotřeba vody
	~ humano (1)	lidská spotřeba
	~ energético final (1)	konečná spotřeba energie
mercado	~ del carbono (16)	trh s uhlíkem
	~ interior (11)	vnitřní trh
	~ mundial de carbono (4)	celosvětový trh s uhlíkem
	~ interior de la energía (2)	vnitřní trh s energií
	~ único(1)	jednotný trh
sostenibilidad	~ ambiental (1)	udržitelost životního prostředí
red	~ inteligente (3)	inteligentní síť

	gestor de ~ de transporte (2)	provozovatel přenosové soustavy
	~ transeuropea de energía (1)	transevropská energetická síť

3. 3. 4 Správné překlady

Zde se věnuji těm kolokacím, které byly shodné s porovnávacími zdroji, jejich význam se nezměnil využitím slov s podobným významem, či v nich nebyly, ale po podrobném prozkoumání překladu všech slov, ze kterých se kolokace skládala, jsem je jako správné určila.

Tabulka č. 6: Správný překlad kolokace termínu *energía*

termín	energía
kolokace	~ atómica
český překlad IATE	atomová energie
český překlad 1 (počet výskytů)	jaderná energie (3)

RAE uvádí, že *energía atómica* je synonymem *energía nuclear*, která byla podle IATE přeložena též jako *jaderná energie*.

ŠČPES u termínu *energía* uvádí kolokaci *energía atómica/nuclear* se shodnými překlady *atomová/jaderná energie*, nevidím tedy problém uznat tuto kolokaci jako správně přeloženou s využitím synonyma.

kolokace	producción de ~ eléctrica
český překlad IATE	výroba elektrické energie
český překlad 1 (počet výskytů)	výroba elektřiny (1)

Správný překlad s využitím synonym *elektřina* a *elektrická energie*, který nepotřebuje více vysvětlovat.

kolokace	~ solar
český překlad IATE	solární energie
český překlad 1 (počet výskytů)	solární energie (14)
český překlad 2 (počet výskytů)	sluneční energie (1)

IATE uvádí překlad přídavného jména jako *solární*, což je synonymum k *sluneční*, proto jde o překlad správný.

kolokace	~ solar térmica
český překlad IATE	solární tepelná energie
český překlad 1 (počet výskytů)	solární tepelná energie (1)
český překlad 2 (počet výskytů)	solární termická energie (1)

Zde se jedná o správné překlady s využitím synonym *teplný* a *termický*.

kolokace	~ eólica
český překlad IATE	-
český překlad 1 (počet výskytů)	větrná energie (4)
český překlad 2 (počet výskytů)	vítr (3)

ŠČSS potvrzuje překlad *větrná energie*, nicméně po prozkoumání širšího kontextu zjistíme, že i překlad *vítr* je správný, protože je zde použita jiná skladba věty a *energie* je zmíněna už dříve.

(...) que la Comisión reconozca la contribución de unas fuentes de energía marítima limpias y renovables, como la **energía eólica** (...)

(...) aby Komise zajistila dostatečnou podporu pro intenzivnější výzkum a vývoj za účelem využití čisté a obnovitelné energie například z **větru** (...)

Tabulka č. 7: Správné kolokace s jedním překladem termínu *consumo*

termín	Consumo
kolokace	~ energético
český překlad IATE	spotřeba energie
český překlad 1 (počet výskytů)	energetické náklady (3)

Termín *consumo* je ve slovnících i IATE přeložen jako *spotřeba*, nicméně v textech jako *náklady*. Protože se zde ale jedná o **energetické náklady v zemědělských podnicích**, tedy *el consumo energético de las explotaciones agrarias*, mluví se zde o nákladech na energii, kterou daný podnik spotřebuje.

S uvedením tohoto kontextu myslím, že spolu tyto termíny úzce souvisejí a překlad považuji za správný.

kolokace	~ de energía
český překlad IATE	spotřeba energie
český překlad 1 (počet výskytů)	spotřeba energie (16)
český překlad 2 (počet výskytů)	vstupní energie (2)
český překlad 3 (počet výskytů)	poptávka po energii (1)
český překlad 4 (počet výskytů)	energetická náročnost (1)

V tomto případě se opět jedná o správné překlady, pouze vyjádřené jinými slovy, ale s podobným smyslem. *Vstupní energie* je ta energie, která se *spotřebovává*, je tedy *poptávána*. *Spotřeba energie* se rovná *energetické náročnosti*.

Tabulka č. 8: Správné kolokace s jedním překladem termínu *biocarburante*

termín	biocarburante
kolokace	~ puros
český překlad IATE	-
český překlad 1 (počet výskytů)	čistá biopaliva (2)

IATE uvádí překlad přídavného jména *puro* jako čistý, proto považuji překlad za správný.

Tabulka č. 9: Správné kolokace s jedním překladem termínu *biomasa*

termín	Biomasa
kolokace	caldera de ~
český překlad IATE	-
český překlad 1 (počet výskytů)	kotel na biomasu (4)

Žádný z použitých zdrojů tuto kolokaci neuvádí, nicméně IATE uvádí překlad termínu *caldera* jako *kotel*. Protože se jedná o překlad neověřený, porovnala jsem výsledek ještě s ŠČSS, kde jsem našla stejný termín, a proto považuju tento překlad za správný.

kolokace	estufa de ~
český překlad IATE	-
český překlad 1 (počet výskytů)	kamna na biomasu (4)

Zde je obdobný případ jako u kolokace *caldera de biomasa*, kdy jsem danou kolokaci opět v žádném z pramenů nenašla. RAE uvádí definici slova jako *aparato destinado a calentar un recinto por electricidad o combustión de madera, gas, etc*, která zde kamna popisuje, což se shoduje i s překladem termínu *estufa* v ŠČSS, který také *kamna* uvádí. Proto tento překlad také považuju za správný.

Tabulka č. 10: Správné kolokace s jedním překladem termínu *calor*

termín	Calor
kolokace	~ útil
český překlad IATE	-
český překlad 1 (počet výskytů)	užitečné teplo (5)

Daná kolokace se v žádném z pramenů nenachází. Překládám proto oba termíny, ze kterých se skládá, zvlášť.

V databázi IATE se nachází několik kolokací užívající i tento termín, jako např. *fuentes de calor* s neověřeným překladem *zdroj tepla*. Překlad *teplo* pro *calor* se objevuje i v užitých slovnících.

Přídavné jméno *útil* je v ŠČSS přeloženo jako *užitečný, prospěšný* či *použitelný*.

Protože se *užitečné teplo* popisuje jako *teplo produkované k pokrytí ekonomicky ospravedlnitelných potřeb pro vytápění, ohřev, chlazení nebo pro technologické účely*²⁶, a má tak svou definici, považuju tento překlad za správný.

²⁶ www.fontes-rerum.cz/soubory/download/cogenczech.ppt (2 . 4. 2011)

Tabulka č. 11: Správné kolokace s jedním překladem termínu *red*

termín	Red
kolokace	código de ~
český překlad IATE	kodex sítě
český překlad 1 (počet výskytů)	kodex distribuční soustavy (1)

Tato kolokace je přeložena jedním způsobem v IATE a trochu odlišným v textech. V ŠČPES je termín *red* přeložený jako *sít'*, nicméně nabízí i spojení *red de distribución* přeložené jako *distribuční sít'*.

Abych mohla tento překlad s jistotou uznat jako správný s užitím synonyma, uvádím zde pro jistotu celý kontext ve španělské i české verzi.

*(...)Los Estados miembros exigirán a los operadores de los sistemas de transporte y de distribución que establezcan y hagan públicas sus normas tipo relativas a la asunción y reparto de los costes de adaptación técnica, como conexiones a la red y refuerzos de esta última, el funcionamiento mejorado de la red y normas sobre la aplicación no discriminatoria de los **códigos de red**, que sean necesarios para la integración de un nuevo productor que alimente la red interconectada mediante electricidad generada a partir de fuentes de energía renovables. (...)*

*(...)Členské státy budou od provozovatelů přenosových a distribučních soustav vyžadovat, aby vypracovali a zveřejnili svá jednotná pravidla pro hrazení a sdílení nákladů na technické úpravy, jako je připojení k distribuční soustavě a posílení distribuční soustavy, zlepšení provozu soustavy a pravidla pro nediskriminační uplatňování **kodexů distribuční soustavy**, které jsou nutné pro začlenění nových výrobců dodávajících do propojené distribuční soustavy elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů. (...)*

Protože se potvrdilo, že se v textu jedná o distribuci energie po určité distribuční soustavě, nebo síti, chceme-li, myslím, že tento překlad můžu uznat jako správný.

Tabulka č. 12: Správné kolokace s jedním překladem termínu *cogeneración*

termín	Cogeneración
kolokace	~ de calor y electricidad
český překlad IATE	kombinovaná výroba tepla a elektřiny
český překlad 1 (počet výskytů)	kogenerační výroba tepla (1)

Zde bych ráda nejprve uvedla, co znamená český pojem *kogenerace*. Jedná se o *kombinovanou výrobu elektrické energie a tepla, kde oproti klasickým elektrárnám, ve kterých je teplo vzniklé při výrobě elektrické energie vypouštěno do okolí, využívá kogenerační jednotka teplo k vytápění a šetří tak palivo i finanční prostředky potřebné na jeho nákup.*²⁷

Z této definice tedy vyplývá, že *kogenerační* je zde synonymum pro *kombinovanou*. IATE uvádí tedy plně počestěnou verzi, překlad nalezený v textech využívá cizího slova *kogenerační*, který nicméně významu nijak neškodí, a proto tento překlad můžeme považovat za správná, synonymní.

Fakt, že je v překladu vynecháno slovo *elektriny* podle mého názoru význam v důsledku nemění, protože z výše uvedené definice vyplývá, že teplo je zde pouze doplňkový produkt, *výroba elektriny* tedy vyplývá z významu *kogenerační*.

kolokace	instalación de ~
český překlad IATE	-
český překlad 1 (počet výskytů)	kogenerační jednotka (12)
český překlad 2 (počet výskytů)	kogenerační zařízení (1)
český překlad 3 (počet výskytů)	zařízení na kombinovanou výrobu (1)

Zde můžeme vycházet z obdobného příkladu uvedeného v IATE, kde je jako překlad spojení *instalación de biogás* uvedeno *zařízení na výrobu bioplynu*.

Význam termínu *cogeneración* je v této práci již několikrát řešen, zopakují tedy že všechny uvedené varianty jeho překladu jsou v pořádku. Co se týká *jednotky*, myslím, že ji zde můžeme považovat za synonymní vyjádření *zařízení*, jen trochu zobecněné, a proto považují všechny překlady za správné.

²⁷ <http://kogenerace.tedom.cz/princip-a-vyhody.html> (30. 3. 2011)

Tabulka č. 13: Správné kolokace s jedním překladem termínu *efecto*

Termín	Efecto
kolokace	~ de sinergia
český překlad IATE	synergický účinek
český překlad 1 (počet výskytů)	synergický efekt (2)

Efecto RAE vysvětluje jako *fin para quo se hace algo*, což dává smysl účinku i efektu jako synonym, proto překlad považuji za správný právě s užitím synonym.

Tabulka č. 14: Správné kolokace s jedním překladem termínu *electricidad*

Termín	Electricidad
kolokace	~ verde
český překlad IATE	-
český překlad 1 (počet výskytů)	zelená elektřina (2)

Zde se zaměřím na překlad přídavného slova *verde* jako zelený.

ŠČSS překládá toto slovo jako *zelená* ve smyslu barva, což by zde smysl nedávalo. IATE uvádí spojení *tecnología verde*, které překládá jako *technologii šetrnou k životnímu prostředí, zelenou či ekologickou*, navíc všechny překlady uvádí jako spolehlivé.

Definice *zelené energie* zní *elektřina vyráběná z obnovitelných zdrojů*²⁸, což tedy jen potvrzuje, že *zelená* je tu ve formě přeneseného významu pro *ekologický*, který se dnes běžně používá, a překlad tak mohu s jistotou určit za správný.

Tabulka č. 15: Správné kolokace s jedním překladem termínu *emisión*

Termín	Emisión
kolokace	~ de tubos de escape
český překlad IATE	výfukové emise
český překlad 1 (počet výskytů)	emise výfukových plynů (1)

Emisión je termín překládán ve ŠČPES jako *emise* či *únik exhalací*. Slovník cizích slov *exhalace* vysvětluje jako *odpadní látky vypuštěné do okolího prostředí*²⁹,

²⁸ <http://www.cez.cz/cs/pro-zakazniky/caste-otazky/zelena-energie.html> (15. 3. 2011)

není zde tedy nikde zmínka o *plynech*, navíc překlad IATE má být spolehlivý, proto závazný. Protože ale je obecně známé, že z výfuku u aut vychází látka ve formě plynu, považují tento překlad za správný, neměníci původně zamýšlený význam.

kolokace	derecho de ~
český překlad IATE	emisní povolenka
český překlad 1 (počet výskytů)	povolenka na emise (2)
český překlad 2 (počet výskytů)	emisní právo (2)

Uvedené překlady představují podobný význam, protože v jednom případě jde pouze o prohození slovosledu a v druhém podobný význam, protože jakmile *povolence na emise*, z významu vyplývá, že daný subjekt má *emisní právo*.

kolokace	reducción de ~
český překlad IATE	snížení emisí
český překlad 1 (počet výskytů)	úspora emisí (20)
český překlad 2 (počet výskytů)	snížení emisí (10)

Při prozkoumání příkladu (...) *la reducción de emisiones procedente de la acumulación de carbono en suelo mediante una mejora de la gestión agrícola (...)*, který je přeložen jako (...) *úspora emisí vyvolané nahromaděním uhlíku v půdě díky zdokonaleným zemědělským postupům (...)*, můžu konstatovat, že se jedná o správný překlad s podobným významem. Píše se zde o konkrétním *snížení*, které tedy můžeme vyjádřit i jako *úsporu*.

Tabulka č. 16: Správné kolokace s jedním překladem termínu *gas*

Termín	Gas
kolokace	~ verde
český překlad IATE	-
český překlad 1 (počet výskytů)	zelený plyn (2)

²⁹ <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/exhalace> (20. 3. 2011)

Zde je obdobný příklad jako u *electricidad verde*, proto jej nebudu tak rozvádět. Jen zde zmíním, že *zelený plyn* ve smyslu *ekologický* skutečně existuje a definuje se jako *gas ecológico que no daña la capa de ozono*³⁰. A protože tak tedy neškodí životnímu prostředí, považujeme ho za *ekologický*, čili *zelený*. A tento překlad tedy za správný.

kolokace	~ fluorado
český překlad IATE	fluorovaný skleníkový plyn
český překlad 1 (počet výskytů)	fluorovaný skleníkový plyn (1)
český překlad 2 (počet výskytů)	fluorovaný plyn skleníkový (1)

V tomto případě se jedná o správné synonymní překlady, kde je jen jiná skladba slov.

Tabulka č. 17: Správné kolokace s jedním překladem termínu *calor*

termín	Calor
kolokace	generación combinada de ~ y electricidad
český překlad IATE	-
český překlad 1 (počet výskytů)	kombinovaná výroba tepla a elektřiny (1)

Opět se zde dostáváme k tématu *kogenerace*, nyní je ale třeba ověřit překlad slova *generación*. RAE uvádí definici tohoto slova jako *acción y efecto de generar* s uvedením synonyma *producir*. Proto posuzuji tento překlad za synonymní a zcela správný.

³⁰ www.climacity.com/info/climacity/1165.pdf (3. 4. 2011)

Tabulka č. 18: Správné kolokace s jedním překladem termínu *materia*

termín	Materia
kolokace	~ celulósicas no alimentarias
český překlad IATE	-
český překlad 1 (počet výskytů)	nepotravinářské celulózové vláknoviny (6)

Překlady jednotlivých slov této kolokace odpovídají těm nalezeným v užívaných slovnících, není proto proč pochybovat o správnosti překladu.

Tabulka č. 19: Správné kolokace s jedním překladem termínu *reducción*

termín	Reducción
kolokace	~ certificada de emisiones
český překlad IATE	ověřené snížení emisí
český překlad 1 (počet výskytů)	prokázané úspory emisí (1)

Překlad slova *reducción* z IATE zní snížení. Termíny uvedené v ŠČPES jsou *snížení, zmenšení, omezení, úbytek, redukce*, žádné slovo připomínající význam *úspor* zde není, a proto se raději podívám na celý kontext překladu.

(...) *Las emisiones procedentes de la extracción o el cultivo de las materias primas, eec, incluirán las emisiones procedentes del proceso de extracción o el cultivo propiamente dicho, la recogida de las materias primas, los residuos y pérdidas, y la producción de sustancias químicas o productos utilizados en la extracción o el cultivo. Se excluirá la captura de CO2 en el cultivo de las materias primas. Se deducirán las **reducciones certificadas** de emisiones de gases de efecto invernadero procedentes de la quema en antorcha (flaring) en los emplazamientos de producción de petróleo en cualquier parte del mundo. Las estimaciones de las emisiones procedentes de los cultivos podrán elaborarse a partir de medias calculadas para zonas geográficas más reducidas que las utilizadas en el cálculo de los valores por defecto, como alternativa a la utilización de valores reales. (...)*

(...) *Do emisí původem z těžby nebo pěstování surovin, eec, se započtou emise pocházející ze samotného procesu těžby nebo pěstování, emise ze získání surovin, emise z odpadu a úniků a emise původem z výroby chemikálií nebo produktů použitých při těžbě nebo pěstování. Zachycování CO2 při pěstování surovin je vyloučeno. **Prokázané***

úspory emisí skleníkových plynů v důsledku spalování odpadního plynu při těžbě ropy kdekoli na světě se odečítají. Jako alternativu skutečných hodnot emisí z pěstování surovin lze použít odhady úrovně těchto emisí, které je možno získat z používaných průměrných hodnot vypočtených pro geografické plochy rozsahu menšího než u ploch používaných pro výpočet standardních hodnot. (...)

Z kontextu vychází najevo, že překlad je správný, protože není možné odečítat *snížení*, ale rozdíl mezi běžným a sníženým objemem, který můžeme definovat právě jako *úspory*.

Tabulka č. 20: Správné kolokace s jedním překladem termínu *biogás*

termín	Biogás
kolokace	instalación de ~
český překlad IATE	zařízení na výrobu bioplynu
český překlad 1 (počet výskytů)	bioplynové stanice (24)
český překlad 2 (počet výskytů)	zařízení na výrobu bioplynu (2)

Překlad *stanice* jsem nenalezla v žádném z užívaných pramenů, hledala jsem proto definici tohoto slovního spojení. A protože jsem zjistila, že *bioplynová stanice je zařízení, které zpracovává biomasu*³¹, považuji i tento překlad za správný, v porovnání s navrhovaným *zařízením* i konkrétnější.

kolokace	planta de ~
český překlad IATE	zařízení na výrobu bioplynu
český překlad 1 (počet výskytů)	zařízení na výrobu bioplynu (7)
český překlad 2 (počet výskytů)	bioplynové stanice (1)

První daný překlad je shodný s databází, druhý je opět synonymní. *Bioplynová stanice* je specifitější název pro *zařízení*, které bioplyn vyrábí.

Tabulka č. 21: Správné kolokace s jedním překladem termínu *tecnología*

termín	Tecnología
kolokace	~ avanzada

³¹ <http://www.nazeleno.cz/bioplynova-stanice.dic> (5. 4. 2011)

český překlad IATE	-
český překlad 1 (počet výskytů)	vyspělá technologie (1)

IATE uvádí jeden příklad se spolehlivým překladem, a to *paises menos avanzado* ve smyslu *nejméně rozvinuté země*. ŠČSS přidavné jméno *avanzado* překládá jako *pokročilý, vyspělý, pokrokový*, není tedy důvod nepovažovat uvedený překlad za nesprávný.

kolokace	~ energética
český překlad IATE	-
český překlad 1 (počet výskytů)	energetická technologie (42)

ŠČPES překládá oba termíny přesně tak, jak jsou zde uvedeny, proto překlad považují za správný.

kolokace	~ limpia
český překlad IATE	čistá technologie
český překlad 1 (počet výskytů)	čistá technologie (3)
český překlad 2 (počet výskytů)	ekologická technologie (1)

U tohoto příkladu, kde *čistá technologie* je spolehlivý překlad z IATE, bych se spíše přiklonila k druhému nalezenému a to s přídavným jménem *ekologická*, protože to lépe vystihuje podstatu věci. Avšak dnes se procento význam uvádí několik synonym jako právě *čistá*, či *zelená*, a proto považují překlady za správné oba.

Tabulka č. 22: Správné kolokace s jedním překladem termínu *sistema*

termín	Sistema
kolokace	~ de calefacción urbana
český překlad IATE	dálkové vytápění
český překlad 1 (počet výskytů)	dálkové vytápění (2)
český překlad 2 (počet výskytů)	ústřední vytápění (1)

U tohoto příkladu je nutné zamyslet se nad tím, co je *ústřední topení*. Vycházím z definice, že jde o *vytápění zdrojem tepla, který je umístěn mimo byt³²*, tedy na dálku, a proto mohu označit tyto překlady za správné, synonymní.

Tabulka č. 23: Správné kolokace s jedním překladem termínu desarrollo

termín	Desarrollo
kolokace	~ tecnológico
český překlad IATE	technologický rozvoj
český překlad 1 (počet výskytů)	technologický vývoj (4)
český překlad 2 (počet výskytů)	vývoj technologií (2)
český překlad 3 (počet výskytů)	technologický rozvoj (1)

Tady se opět jedná o případ, kdy jsou všechny překlady správné a jen se zde využívá jiné stavby slov a synonym *vývoj* a *rozvoj*.

kolokace	~ económico
český překlad IATE	hospodářský rozvoj
český překlad 1 (počet výskytů)	hospodářský rozvoj (4)
český překlad 2 (počet výskytů)	ekonomický rozvoj (2)

Tady se jedná o správný překlad s využitím synonym.

Tabulka č. 24: Správné kolokace s jedním překladem termínu fuente

termín	Fuente
kolokace	~ de calor
český překlad IATE	zdroj tepla
český překlad 1 (počet výskytů)	tepelný zdroj (2)
český překlad 2 (počet výskytů)	zdroj tepla (1)

V tomto případě jsou všechny překlady správné, jedná se tu pouze o užití jiných překladatelských postupů, kdy jsou ale překlady významově shodné.

³² <http://business.center.cz/business/pojmy/p2317-ustredni-vytapeni.aspx> (18. 4. 2011)

kolokace	~ de energia
český překlad IATE	zdroj energie
český překlad 1 (počet výskytů)	energetický zdroj (6)
český překlad 2 (počet výskytů)	zdroj energie (4)

V tomto případě jsou všechny překlady správné, jedná se tu pouze o užití jiných překladatelských postupů, kdy jsou ale překlady významově shodné.

3. 3. 5 Nesprávné překlady

V této části jsou kolokace, kde alespoň jeden z nalezených překladů je nesprávný. Liší se od zdrojů, se kterými jsem shodu porovnávala, obsahově mění význam spojení, nebo je nekonkrétní, a proto jej za správný považovat také nelze.

Tabulka č. 25: Kolokace s nesprávným překladem termínu carbono

termín	Carino
kolokace	créditos de emisiones de ~
český překlad IATE	uhlíkový kredit kredit za snížení emisí uhlíku
český překlad 1 (počet výskytů)	platby za uhlík (2)

V tomto případě je překlad z textů a IATE poměrně dost rozdílný, a proto se na něj blíže zaměřím, připojím i širší kontext.

Rozpor vidím především ve slovech *kredit* a *platba*. *Kredit* chápu v tomto případě jako nějakou částku, kterou je zvýhodněn ten, kdo se snaží snížit emise uhlíku, jak vyplývá z překladu IATE. Našla jsem dokonce definici *uhlíkového kreditu*, která jej popisuje jako *finanční podporu na pěstování energetických plodin a který měl nastartovat produkci obnovitelných zdrojů energie*³³.

El mercado internacional del carbono ha resultado ser una herramienta eficaz para impulsar la inversión del sector privado en los países en desarrollo, permitiendo al mismo que a los países desarrollados alcanzar sus objetivos de reducción de emisiones en condiciones rentables. Obviamente, la mayoría de los flujos financieros ha

³³ <http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/evropske-penize/clanek.phtml?id=518630> (4. 4. 2011)

*beneficiado a los países en desarrollo con un potencial elevado de reducción de emisiones. Para asegurar un desarrollo dinámico del mercado internacional del carbono, debe procederse a una reforma en profundidad del actual Mecanismo de Desarrollo Limpio (MDL) y dirigirlo a los PMA. Además, para los países en desarrollo económicamente más avanzados y los sectores económicos altamente competitivos, debería introducirse progresivamente el mecanismo sectorial de concesión de **créditos de emisión de carbono** después de 2012.*

*Mezinárodní trh s uhlíkem se ukázal být účinným nástrojem pro získávání investic ze soukromého sektoru v rozvojových zemích, přičemž rozvinutým zemím umožňuje nákladově efektivním způsobem dosahovat cílů pro snižování emisí. Většina finančních toků přirozeně přinesla výhody rozvojovým zemím s významným potenciálem pro snižování emisí. Aby byl zajištěn dynamický rozvoj mezinárodního trhu s uhlíkem, musí být stávající mechanismus čistého rozvoje podstatným způsobem reformován a zaměřen na nejméně rozvinuté země. Kromě toho by v případě hospodářsky vyspělejších rozvojových zemí a vysoce konkurenceschopných hospodářských odvětví měl být po roce 2012 postupně zaveden odvětvový mechanismus **plateb za CO2**.*

Po přečtení většího úseku textu zde ale jasně vyplývá, že se jedná skutečně pouze o uhlík, ne o využívání obnovitelných zdrojů, které by měly za následek jeho snižování. Bohužel ale význam *plateb za uhlík* zde navádí spíše k určitým poplatkům přímo za využívání této látky, což je v rozporu s definicí *kreditu* výše.

Proto tento překlad řadím mezi nesprávné.

termín	Carbono
kolokace	reserva de ~
český překlad IATE	zásoba uhlíku
český překlad 1 (počet výskytů)	zásoba uhlíku (20)
český překlad 2 (počet výskytů)	úložiště uhlíku (5)
český překlad 3 (počet výskytů)	obsah uhlíku (1)

Vycházím-li z faktu, že *reserva de carbono forestal* je v IATE přeloženo jako *zásoba uhlíku v lesích*, mohu považovat překlady *zásoba* i *úložiště* synonymní, protože uhlík je v lese uložen ve formě *zásob*.

(...) *El CESE estima que los criterios enumerados en los apartados 3 y 4 del artículo 15 son insuficientes para preservar la biodiversidad y evitar que se utilicen terrenos con elevadas reservas de carbono. Para la preservación de la biodiversidad existen muchos más terrenos importantes que los mencionados en los apartados a) a c) del apartado 3 del artículo 15. Lo mismo se puede decir del artículo 4 a) y b) para las reservas de carbono. (...)*

(...) *EHSV považuje kritéria uvedená v čl. 15 odst. 3 a 4 za účelem zachování biologické rozmanitosti a zabránění využívání půdy s vysokým obsahem uhlíku za nedostatečná. Pro zachování biologické rozmanitosti má význam daleko více druhů půd, než je uvedeno v odst. 3 písm. a) až c). Totéž platí pro čl. 4 písm. a) a b), pokud jde o obsah uhlíku. (...)*

Z bližšího kontextu vyplývá, že se jedná o půdu s určitým *obsahem uhlíku*, ale není zde nijak blíže určeno, že se jedná o *úložiště* či *zásoby*. Z překladu by mělo být jasnější, že se jedná o oblasti, kde je *obsah uhlíku* tak enormní, že se jedná právě o místa, která považujeme za jeho *zásoby, úložiště*. Tento třetí překlad tedy považuji za nesprávný.

Tabulka č. 26: Kolokace s nesprávným překladem termínu *emisión*

termín	Emisión
kolokace	cuota de ~
český překlad IATE	povolenka na emise skleníkových plynů
český překlad 1 (počet výskytů)	povolenka (1)

IATE zde uvádí zcela konkrétní *povolenku na emise skleníkových plynů*, zatímco já v textech našla jen překlad *povolenka*. V tomto překladu není blíže specifikováno, k čemu daná povolenka slouží, proto tento termín uvedu v jeho širším kontextu.

(...) *Únicamente evoluciones tecnológicas concretas que permitan poner a punto tecnologías más eficaces, tanto para la producción como para el consumo de todas las formas de energía, podrán traducirse en una disminución efectiva de las emisiones de gases de efecto invernadero. La financiación del desarrollo tecnológico podría garantizarse, por ejemplo, mediante el producto de la venta mediante subasta de las cuotas de emisión que dependen del régimen comunitario de intercambio de derechos*

de emisión de gases de efecto invernadero, con la condición no obstante de que se apruebe la propuesta destinada a introducir este procedimiento. (...)

*(...) Reálné snížení emisí skleníkových plynů mohou přinést pouze reálné technologické změny směrem k efektivnějším technologiím jak ve výrobě, tak ve spotřebě energií. K financování technologického rozvoje by měly např. sloužit i výnosy z aukcí **povolenek** v systému EU ETS, bude-li návrh na zavedení aukcí přijat. (...)*

Z širšího kontextu se tedy dozvíme, že se jedná o problém snižování skleníkových plynů, ale myslím, že zde překlad *povolenka* není dostačující, měl by být určitě rozveden specifičtěji, a proto jej považuji za nesprávný překlad.

Tabulka č. 27: Kolokace s nesprávným překladem termínu *cogeneración*

termín	Cogeneración
kolokace	reactor de ~
český překlad IATE	-
český překlad 1 (počet výskytů)	reaktor pro kombinovanou výrobu energie (1)

IATE uvádí spolehlivý překlad slova *reactor* jako reaktor, hlavní část kolokace je tedy přeložena správně. Jak již bylo řečeno, kogenerace je společná výroba *elektriny* a *tepla*, což jsou různé typy *energie*. Významově se tedy snad dají tyto pojmy domyslet, nicméně já zde řadím překlad k těm nesprávným, protože není zcela jednoznačný.

Tabulka č. 28: Kolokace s nesprávným překladem termínu *energía*

termín	Energía
kolokace	suministro de ~
český překlad IATE	dodávka elektrické energie
český překlad 1 (počet výskytů)	dodávka energie (3)

Tento překlad se liší termíny obecné *energie* a *specifičtější* elektrické energie. Protože tyto dva výrazy nejsou totéž, což uvádí RAE v definici slova *electricidad*, kde uvádí, že jde o *forma de energía*, považuji zde překlad za nesprávný.

kolokace	central de ~
český překlad IATE	-
český překlad 1 (počet výskytů)	zařízení na kombinovanou výrobu tepla a elektřiny (1)
český překlad 2 (počet výskytů)	zařízení na kombinovanou výrobu tepla a energie (1)
český překlad 3 (počet výskytů)	zařízení na kombinovanou výrobu (1)

Zde bych ráda vycházela z příkladu v IATE, kde je *central eléctrica* s překladem *elektrárna*, tedy zařízení na výrobu elektřiny.

Proto bych zde považovala první překlady za správný synonymní, ale *zařízení na kombinovanou výrobu tepla a energie*, které je opět moc obecné, za špatný, stejně jako *zařízení na kombinovanou výrobu*.

Tabulka č. 29: Kolokace s nesprávným překladem termínu *apoyo*

termín	Apio
kolokace	medida de ~
český překlad IATE	podpůrné opatření
český překlad 1 (počet výskytů)	opatření podpory (2)
český překlad 2 (počet výskytů)	podpůrné opatření (1)
český překlad 3 (počet výskytů)	forma podpory (1)
český překlad 4 (počet výskytů)	opatření (1)

Zde je využito synonymních překladů, pouze termín *opatření* podle mě zcela nedodrжуje význam kolokace, kde jde o *podpůrné opatření*.

(...) *medidas de apoyo a las empresas que se ocupan de las energías renovables, incluidas subvenciones y acceso a la financiación* (...)

(...) *opatření pro podniky v odvětví energie z obnovitelných zdrojů, včetně dotací a přístupu k finančním prostředkům* (...)

Ze zamyšlení se nad kontextem vyplývá, že jde o *opatření*, které mají podniky *podpořit*, protože dotace jistě formou podpory je, nicméně si myslím, že zde mělo být užito konkrétnějšího překladu a nepovažuji jej za správný.

Tabulka č. 30: Kolokace s nesprávným překladem termínu *eficiencia*

termín	Eficiencia
kolokace	~ energetica
český překlad IATE	energetická účinnost
český překlad 1 (počet výskytů)	energetická účinnost (61)
český překlad 2 (počet výskytů)	energetická náročnost (5)

V tomto případě se nám zde setkávají dva celkem odlišné překlady.

První užívanější je shodný s IATE, proto zde není o čem diskutovat, nicméně ráda bych zjistila na příkladu s širším kontextem, proč se zde vyskytuje i *náročnost*.

(...) *La mejora de la **eficiencia energética** es un objetivo clave de la Comunidad cuya finalidad es lograr una mejora del 20 % en la eficiencia energética de aquí a 2020. Este objetivo, junto con la legislación vigente y futura, incluidas la Directiva 2002/91/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 16 de diciembre de 2002, relativa a la **eficiencia energética** de los edificios (...)*

(...) *Zvýšení **energetické účinnosti** je klíčovým cílem Společenství s tím, že do roku 2020 má být dosaženo 20 % zvýšení energetické účinnosti. Tento cíl spolu se stávajícími a budoucími právními předpisy, včetně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/91/ES ze dne 16. prosince 2002 o energetické **náročnosti budov** (...)*

V tomto kontextu se překlad zdá celkem pochopitelný, protože budova nemůže být *energeticky účinná*, ale *náročná* na to, kolik energie spotřebuje ke svému chodu.

Žádný z využívaných zdrojů ale nenabízí ani přibližně významově podobné slovo, proto si myslím, že zde je překlad neadekvátní a mělo zde být užito spíše překladu o *efektivnosti, úspěšnosti*, s jakou se daří v daných budovách energii využívat.

Tabulka č. 31: Kolokace s nesprávným překladem termínu calor

termín	Calor
kolokace	producción combinada de ~ y electricidad
český překlad IATE	kombinovaná výroba tepla a elektřiny kogenerace
český překlad 1 (počet výskytů)	kombinovaná výroba tepla a elektřiny (10)
český překlad 2 (počet výskytů)	kombinovaná výroba tepla a energie (1)
český překlad 3 (počet výskytů)	kogenerace (1)

Zde se opět dostávám k problematice v oblasti kogenerace, kterou jsem již dříve vysvětlila. Z toho jasně vyplývá, že veškeré překlady můžeme považovat za správné s výjimkou *kombinované výroby tepla a energie*, kde opět dochází k zobecnění, protože *elektrina* je jistým druhem *energie* a zde z již zmíněné definice vyplývá, že při této technologii vzniká přímo *elektrina*.

kolokace	producción de ~ y electricidad
český překlad IATE	-
český překlad 1 (počet výskytů)	výroba tepla a elektřiny (3)
český překlad 2 (počet výskytů)	výroba tepla a energie (2)

U tohoto příkladu bych se ráda znovu zamyslela nad významy slov *energie* a *elektrina*, které nepovažuji za synonymní, protože *elektrina* je jistým druhem *energie*.

Z toho považuji za správné překlady s termínem *výroba tepla a elektřiny* a varinatu s *energií* považuji za obecnou, tedy pro tento účel nesprávnou.

3. 3. 6 Shrnutí

Z analýzy nalezených překladů jsem došla k závěru, že z celkového počtu 138 je jich 11 nesprávných a 127 správných.

Ještě jednou zde uvedu, že mezi správné překlady jsem uvedla ty, které byly buď naprosto shodné s databází IATE, nebo se v ní neobjevily, ale přeložením všech částí kolokace za pomoci slovníku byl překlad naprosto v pořádku. Také jsem zde řadila ty

případy, ve kterých byl sice překlad rozdílný, nicméně nijak neposouval význam kolokace, jednalo se tedy o užití synonym.

U nesprávných překladů byl většinou zásadní problém v zobecnění, či v tom, že byla kolokace přeložena neúplně. Tím mám na mysli například velmi častý jev, kdy se *electricidad* překládalo jako *energíe*, kde pak dochází k velmi zbytečnému zobecnění, což jsem vysvětlila u konkrétních příkladů. To se často stávalo u kolokací spojených s termínem *cogeneración*, kde je nutné znát přesnou definici tohoto postupu.

Na závěr bych ale ráda zhodnotila, že na uvedený počet celkových překladů je těch nesprávných, ve smyslu nepřesných, poměrně málo, což je vidět i z následujícího grafu.

Graf č. 4: Procentuální zhodnocení správnosti překladů

ZÁVĚR

Tématem práce bylo zpracovat analýzu textů španělské a české terminologie v legislativních textech zaměřených na oblast „Alternativní energie“, kterou jsem také představila pro lepší pochopení tematického pole a zdůraznila i postoj, který k ní Evropská unie zaujímá.

Zabývala jsem se zde korpusovou lingvistikou, protože celá tato práce vychází z paralelního korpusu, který jsem na dané sémantické pole vytvořila. Jako materiálová základna mi posloužila internetová databáze legislativních textů Evropské unie EUR-Lex, která je také v práci blíže popsána. Z té jsem použila 12 dokumentů z let 2008 a 2009. Vybírala jsem texty v českém a španělském dvojjazyčném zobrazení a celkem nashromáždila materiál o 66 574 slovech v českém jazyce a 81 018 ve španělské verzi. Dokumenty bylo nutné náležitě upravit, aby s nimi bylo možné pracovat v programu na vytváření paralelních korpusů ParaConc, což v práci také detailně popisuji.

Ve svém paralelním korpusu jsem vybrala 25 klíčových slov pro danou tematickou oblast alternativní energie, které se v ní nejčastěji objevovaly a byly pro ni charakteristické. Ty jsem poté vyhledávala v korpusu jako součást kolokací, kterých jsem vypsala celkem 104.

Nejdříve jsem se věnovala analyzování těchto kolokací z hlediska jejich struktury. Určila jsem tedy slovní druhy každé z nich a zjistila tak, že nejužívanějšími typy jsou zde struktury *sustantivo + adjetivo* a *sustantivo + preposición + sustantivo*.

Cíl, ke kterému jsem celou prací směřovala, bylo zanalyzovat správnost nalezených překladů. Věnovala jsem se tedy nejdříve tomu, kolika způsoby byly kolokace v textech přeloženy. Ke 104 kolokacím jsem našla 138 překladů, z čehož vyplývá, že některé byly přeloženy více způsoby. Většina byla samozřejmě přeložena jen jedním, což charakterizuje, že se jedná o ustálená slovní spojení. Nalezla jsem ale i příklady, kdy bylo využito dvou až čtyř někdy i zcela rozdílných překladů. Abych mohla určitý překlad určit za správný, ověřovala jsem je v databázi IATE, kde jsou uvedené zavedené překlady užívané v evropských legislativních textech a jejich překladech. Protože jsem tam nenalezla všechny kolokace, využívala jsem nadále Španělsko-český studijní slovník, Španělsko-český právní a ekonomický slovník a výkladový slovník na internetové stránce Real Academia Española.

Zhodnocení správnosti nebylo jednoduché z toho důvodu, že bylo třeba brát zřetel na definice určitých energetických či ekologických termínů, které jsem musela dohledávat, abych oblast správně pochopila. Přesto jsem došla k závěru, že až na 11 nesprávných překladů, byla většina správně, i když velice často za využití slov podobného významu.

Za nesprávné překlady jsem považovala ty, které pozměňovaly význam daných termínů, nebo byly příliš obecné a uznala jsem, že by měly být přeloženy mnohem konkrétněji, aby nedošlo ke špatnému pochopení.

Překlady jsou strukturované do tabulek a pod nimi zvlášť ty zvláštější blíže popisují. Na závěr jsem dodala graf, který znázorňuje, jak jaká část z překladů byla nesprávná.

Jako přílohu jsem zpracovala španělsko-český slovník nalezených termínů a jejich kolokací.

RESUMEN (español)

El tema de mi tesina fue trabajar el análisis de los textos de los términos checos y españoles en los textos legislativos concentrados en el campo de "Las energías alternativas" las que también he presentado para comprender mejor el campo temático y exponer la actitud de la Unión Europea hacia esta problemática.

La tesina está dividida en dos partes mayores, en la parte teórica y la práctica, la que contiene dos subpartes.

En primer lugar quisiera resumir la parte teórica. Como toda la tesina parte del corpus paralelo que creé para el campo semántico de las energías alternativas, consideré imprescindible empezar la parte teórica con descripción más detallada de la lingüística de corpus. Después traté de explicar las palabras claves necesarias para el análisis en la parte práctica. Además del corpus paralelo y palabras claves la parte teórica contiene también unas informaciones sobre la problemática en general.

En segundo lugar voy a resumir la parte práctica que, como he mencionado antes, está compuesta por dos subpartes. En la primera parte creé el corpus paralelo para el campo semántico necesario con la ayuda del programa especializado, el ParaConc. Sin embargo, antes de eso tenía que buscar los documentos. Como base de datos utilicé el Eur-Lex, la base de textos legislativos de la Unión Europea en internet. De esta base seleccioné 12 documentos de los años 2008 y 2009 y me enfoqué en los textos bilingües - en la lengua española y en la lengua checa, de los que coleccioné en total material de 66 574 palabras en checo y 81 018 en español. Sin embargo, todavía me quedaba editar los documentos para poder trabajar con ellos en ParaConc y así crear el corpus paralelo. De este corpus escogí 25 palabras claves, sustantivos, según su frecuencia y relevancia con el campo temático de las energías alternativas. El siguiente paso fue buscar en el corpus las palabras claves en colocaciones.

En la segunda subparte de la parte práctica me dediqué al análisis de las colocaciones encontradas en el corpus paralelo. Primero analicé las colocaciones desde el punto de vista de su estructura. Clasifiqué las clases de palabras de cada una y llegué a averiguar que los tipos de las estructuras más utilizados son: *sustantivo + adjetivo*, y *sustantivo + preposición + sustantivo*.

Después me acerqué a la meta de mi tesina - el análisis de la exactitud de la traducción de cada colocación. Primero comprobé el número de todas

las traducciones que aparecieron en los textos. Para 104 colocaciones encontré 138 traducciones de lo que es evidente que algunas tenían que ser traducidas via más de una sola traducción. Sin embargo, la mayoría de las colocaciones tenía una sola traducción lo que demuestra que se trata de las colocaciones léxicas específicas para este campo semántico. Además de estas colocaciones con traducciones tan específicas que no se encontraban ningunas otras, encontré algunas que tuvieron hasta cuatro traducciones completamente diferentes. Por eso, para poder determinar la traducción correcta, las verifiqué en la base de datos IATE donde se encuentran los términos legislativos y sus traducciones utilizados por la Unión Europea. Como no pude encontrar todos los términos allí, aproveché el Diccionario español-checo de estudios, el Diccionario español-checo jurídico y económico y luego también el Diccionario aclaratorio de la Real Academia Española en sus páginas web.

La evaluación de las traducciones no era fácil porque fue necesario tener en cuenta las definiciones específicas de los términos del campo de energética y ecología, los que tenía que buscar para comprender bien sus significados. A pesar de eso llegué a la conclusión de que la mayoría de las traducciones estaba bien aunque muy a menudo el traductor utilizó sinónimos. Las traducciones incorrectas consideré las que cambiaban el significado de los términos o eran demasiado generalizadoras y en mi opinión la traducción debería ser más concreta para evitar confusiones. Al final repartí todas las traducciones en tablas y debajo de las más específicas las describí con más detalle. Después añadí un diagrama que enseña la proporción de las traducciones correctas e incorrectas.

Como anexo hice el diccionario español-checo con las palabras claves y sus colocaciones.

BIBLIOGRAFIE

Odborná literatura:

ŠULC, M. (1999), *Korpusová lingvistika. První vstup*. Praha: Karolinum Nakladatelství Univerzity Karlovy. 94 s. ISBN: 80-7184-847-6

ČERMÁK, F. (1995), *Jazykový korpus: Prostředek a zdroj poznání*. Slovo a slovenost., roč. 56, č. 2, 140 s. ISSN: 0037-7031

Slovníky:

BRYNDA, J. (2007), *Španělsko-český právnícký a ekonomický slovník*. Linde Praha ISBN:978-80-7201-669-3

KOLEKTIV AUTORŮ (1999), *Španělsko-český studijní slovník*. Fin Publishing Olomouc ISBN 80 86002-51-9

Elektronické zdroje:

EUR-Lex

<http://eur-lex.europa.eu>

IATE

<http://iate.europa.eu>

Real Academia Española

<http://www.rae.es/rae.html>

Úřad pro publikace

http://publications.europa.eu/index_cs.htm

Evropská komise

<http://ec.europa.eu/>

Business info

<http://www.businessinfo.cz>

Ministerstvo vnitra České republiky

<http://mvcr.cz/>

Fontes resum

<http://www.fontes-rerum.cz/>

Kogenerace Tedom

<http://kogenerace.tedom.cz/>

Skupina ČEZ

<http://www.cez.cz/cs/>

Slovník cizích slov

<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/>

ClimaCity

<http://www.climacity.com/>

Chytrá energie pro každého

<http://www.nazeleno.cz/>

Business center

<http://business.center.cz/>

Unie vzkazuje: nebudeme dotovat energické plodiny

<http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/evropske-penize/clanek.phtml?id=518630>

TABULKY A GRAFY

Tabulka č. 1: Seznam použitých textů

Tabulka č. 2: Úplné názvy dokumentů

Tabulka č. 3: Seznam klíčových slov

Tabulka č. 4: Seznam kolokací roztříděný dle jejich struktury

Tabulka č. 5: Kolokace termínů s jedním správným shodně ověřeným překladem

Tabulka č. 6: Správný překlad kolokace termínu *energía*

Tabulka č. 7: Správný překlad kolokace termínu *consumo*

Tabulka č. 8: Správný překlad kolokace termínu *biocarburante*

Tabulka č. 9: Správný překlad kolokace termínu *biomasa*

Tabulka č. 10: Správný překlad kolokace termínu *calor*

Tabulka č. 11: Správný překlad kolokace termínu *red*

Tabulka č. 12: Správný překlad kolokace termínu *cogeneración*

Tabulka č. 13: Správný překlad kolokace termínu *efecto*

Tabulka č. 14: Správný překlad kolokace termínu *electricidad*

Tabulka č. 15: Správný překlad kolokace termínu *emisión*

Tabulka č. 16: Správný překlad kolokace termínu *gas*

Tabulka č. 17: Správný překlad kolokace termínu *calor*

Tabulka č. 18: Správný překlad kolokace termínu *materia*

Tabulka č. 19: Správný překlad kolokace termínu *reducción*

Tabulka č. 20: Správný překlad kolokace termínu *biogás*

Tabulka č. 21: Správný překlad kolokace termínu *tecnología*

Tabulka č. 22: Správný překlad kolokace termínu *sistema*

Tabulka č. 23: Správný překlad kolokace termínu *desarrollo*

Tabulka č. 24: Správný překlad kolokace termínu *fuentes*

Tabulka č. 25: Kolokace s nesprávným překladem termínu *carbono*

Tabulka č. 26: Kolokace s nesprávným překladem termínu *emisión*

Tabulka č. 27: Kolokace s nesprávným překladem termínu *cogeneración*

Tabulka č. 28: Kolokace s nesprávným překladem termínu *energía*

Tabulka č. 29: Kolokace s nesprávným překladem termínu *apoyo*

Tabulka č. 30: Kolokace s nesprávným překladem termínu *eficiencia*

Tabulka č. 31: Kolokace s nesprávným překladem termínu *calor*

Graf č. 1: Procentuální zastoupení různých typů dokumentů

Graf č. 2: Zastoupení kolokací dle struktury

Graf č. 3: Procentuální zastoupení počtu překladů kolokací

Graf č. 4: Procentuální zhodnocení správnosti překladů

PŘÍLOHA

Španělsko-český slovník z oblasti „Alternativní energie“.

Ve slovníku jsou obsažené veškeré správné překlady, pokud byl nalezen v textech jen jeden a to nesprávný, upravila jsem jej tak, jak by měl podle mě vypadat.

A

apoyo (s.m.) *podpora, pomoc*

medida de ~ *podpůrné opatření*

B

biocarburante (s.m.) *biopalivo*

~ de primera generación *biopalivo první generace*

~ de segunda generación *biopalivo druhé generace*

~ puro *čisté biopalivo*

~ sostenible *udržitelné biopalivo*

biogás (s.m.) *bioplyn*

instalación de ~ *zařízení na výrobu bioplynu, bioplynové stanice*

planta de ~ *zařízení na výrobu bioplynu, bioplynová stanice*

biomasa (s.f.) *biomasa*

caldera de ~ *kotel na biomasu*

estufa de ~ *kamna na biomasu*

C

calor (s.m.) *teplo*

bomba de ~ *tepelné čerpadlo*

generación combinada de ~ y electricidad *kombinovaná výroba tepla a elektřiny*

~ útil *užitečné teplo*

cambio (s.m.) *změna*

~ climático *změna klimatu*

~ de uso de la tierra *změna využívání půdy*

carbón (s.m.) *uhlík*

captura y almacenamiento de ~ *zachycování a ukládání uhlíku*

captura y retención de ~ *zachycování a ukládání uhlíku*

dióxido de ~ *oxid uhličitý*

reserva de ~ *zásoba uhlíku, úložiště uhlíku*

sumidero de ~ *propad uhlíku*

cogeneración (s.f.) *kogenerace*

central de ~ *zařízení na kombinovanou výrobu tepla a elektřiny*

~ de calor y electricidad *kombinovaná výroba tepla a elektřiny, kogenerační výroba tepla*

instalación de ~ *kogenerační jednotka, kogenerační zařízení, zařízení na kombinovanou výrobu*

reactor de ~ *reaktor pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla*

consumo (s.m.) *spotřeba*

~ de agua *spotřeba vody*

~ de energía *spotřeba energie, vstupní energie, poptávka po energii, energetická náročnost*

~ energético *spotřeba energie, energetické náklady*

~ energético final *konečná spotřeba energie*

~ final *konečná spotřeba*

~ final de energía *konečná spotřeba energie*

~ humano *lidská spotřeba*

D

desarrollo (s.m.) *rozvoj, vývoj*

~ económico *hospodářský rozvoj, ekonomický rozvoj*

mecanismo para un ~ *limpio mechanismus čistého rozvoje*

país en ~ *rozvojová země*

país en vía de ~ *rozvojová země*

~ regional *regionální rozvoj*

~ rural *rozvoj venkova*

~ sostenible *udržitelný*

~ tecnológico *technologický rozvoj, technologický vývoj*

E

efecto (s.m.) *účinek, efekt, působení, výsledek, následek, účinnost* ² *cenný papír, směnka*

~ adverso del cambio climático *nepříznivý účinek změny klimatu*

~ colateral *vedlejší účinek*

~ de sinergia *synergický účinek, synergický efekt*

eficiencia (s.f.)

~ energética *energetická účinnost*

electricidad (s.f.) *elektrina*

~ verde *zelená elektrina*

emisión (s.f.) *emise*

crédito de emisiones de ~ *uhlíkový kredit, kredit za snížení emisí uhlíku*

cuota de ~ *povolenka na emise skleníkových plynů*

~ de tubos de escape *výfukové emise, emise výfukových plynů*

derecho de ~ *emisní povolenka, povolenka na emise, emisní právo*

~ de gases de efecto invernadero *emise skleníkových plynů*

reducción de ~ *snížení emisí, úspora emisí*

energía (s.f.) *energie*

~ aerotérmica *aerotermální*

~ atómica *atomová energie, jaderná energie*

almacenamiento de ~ *skladování energie*

~ de fusión *energie z jaderné syntézy*

~ eólica *větrná energie*

~ hidrotérmica *hydrotermální*

~ hidrotérmica *hydrotermální*

~ inteligente *intelligentní energie*

~ nuclear *jaderná energie*

~ primaria *primární energie*

producción de ~ eléctrica *výroba elektrické energie, výroba elektřiny*

~ renovable *energie z obnovitelných zdrojů*

~ solar *solární energie, sluneční energie*

~ solar térmica *solární tepelná energie, solární termická energie*

suministro de ~ *dodávka elektrické energie*

F

fuelle (s.f.) *pramen, zdroj*

- combinación de ~ de energía *skladba zdrojů energie*
- ~ de calor *tepelný zdroj, zdroj tepla*
- ~ de energía *zdroj energie, energetický zdroj*
- ~ de energía no renovable *neobnovitelný zdroj energie*
- ~ de energía renovable *obnovitelný zdroj energie*
- ~ energética renovable *obnovitelný zdroj energie*
- ~ renovable de energía *obnovitelný zdroj energie*

G

gas (s.m.) *plyn*

- ~ de efecto invernadero *skleníkový plyn*
- ~ de madera *dřevoplyn*
- ~ fluorado *fluorovaný skleníkový plyn*
- ~ natural *zemní plyn*
- ~ de vertedero *skládkový plyn*
- ~ verde *zelený plyn*

M

materia (s.f.) *materiál, hmota, látka*

- ~ ~ celulósicas no alimentarias *nepotravinářské celulókové vláknoviny*
- ~ orgánica *organická látka*
- ~ prima *surovina*

mercado (s.m.)

- ~ del carbono *trh s uhlíkem*
- ~ interior *vnitřní trh*
- ~ interior de la energía *vnitřní trh s energií*
- ~ mundial de carbono *celosvětový trh s uhlíkem*
- ~ único *jednotný trh*

P

producción (s.f.) *výroba, produkce, vyrábění, vytváření, produkování*

producción de ~ y electricidad *výroba tepla a elektřiny*

producción combinada de ~ y electricidad *kombinovaná výroba tepla a elektřiny,*
elektřina

R

red (s.f.)

código de ~ *kodex sítě, kodex distribuční soustavy*

gestor de ~ de transporte *provozovatel přenosové soustavy*

~ inteligente *inteligentní síť*

~ transeuropea de energía *transevropská energetická síť*

reducción (s.f.)

~ certificada de emisiones *ověřené snížení emisí, prokázané úspory emisí*

S

sistema (s.m.) *system, soustava, řád, zřízení*

~ climático *klimatický systém*

~ de calefacción urbana *dálkové vytápění, ústřední vytápění*

~ solar fotovoltaico *solární fotovoltaický systém*

sostenibilidad (s.f.)

~ ambiental *udržitelnost životního prostředí*

T

tecnologías (s.f.) *technologie*

~ avanzada *vyspělá technologie*

~ con baja emisión de carbono *nízkouhliková technologie*

~ energética *energetická technologie*

~ limpia *čistá technologie, ekologická technologie*

U

uso (s.m.) *použití, upotřebení, užívání, způsob, praxe*

~ de suelo *využívání půdy*

~ de la tierra *využívání půdy*